

Štev. 10.

V Celoveu 15. oktobra 1866.

XV. tečaj.

Homilija za 24. pobinkošno nedeljo.

„Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?“ Mat. 8, 27.

V v o d.

Po kanaanski ženitnini v Galileji, kjer je naš Gospod Jezus Kristus vodo v vino spremenil, se je kmalo še več čudežev zgodilo. Najpred je bil gobov človek pri Kafarnaumu očiščen; potlej je bil stotnikov bolni hlapec ozdravljen; potem je bila Simon Petrova mati merzlice oteta; četertič je bilo tistim pomagano, ki so bili od hudiča obsedeni; o petem znamenju se bere v današnjem svetem evangelju, da je ljubeznjivi Odrešenik vihar na morju potolažil, da so se ljudje čudili in rekli: „Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?“ Kristjani moji! da bi tudi mi moč in veličastvo Jezusovo spoznali in občudovali, bomo današnje sveto evangelje pre-mišljevali in jaz vam bom govoril najpred o nevarni vožnji na morji, potlej o boječih učencih, in slednjič o pomoči Jezusa Kristusa. Naj nam sv. Duh da svojo pomoč!

Razlaga.

I. O nevarnosti na morji.

Morje, ali prav za prav jezero, ki se je Jezus hotel čez-nj peljati, se je imenovalo galilejsko morje in je široko devet ur, dolgo pa 24 ur. Učenci so ž njim vred v ladijo stopili in tudi še druge barke so bile zraven, kakor priča sv. evangelist Marka. Kakor se na morju in po jezerih večkrat primeri, postane tudi takrat velik vihar in huda ura. Silni valovi začnejo barko pre-metavati, kakor da bi jo hotli zdaj proti nebu vreči, zdaj na dnu morja pokopati. Vse ladije so bile v nevarnosti, in v tisto, v kateri

je Jezus bil, so valovi že veliko vode nametali. Jezus pa je spal. Sv. evangelist Marka pravi, da je Jezus na zadnjem koncu ladije na vajsenci spal. To spanje je bilo kakor družih ljudi; vendar je Jezus tabart nalašč hotel zaspati, nekaj zato, da bi vero svojih učencev djal v poskušnjo, nekaj pa za tega del, da bi dobil prilžnost čudež storiti; ker je vedel, da pride huda ura.

Poslušavci moji! kaj je družega naše življenje, kakor nepokojno morje, kjer se vihre, nevihte, druga za drugo verste, kjer skerbi, težave, terpljenje v človeka butajo, kakor valovi v ladijo? In kaj je sveta katoliška cerkev družega, kakor ladija, ki jo premetavajo silni valovi preganjavcev po nemirnem jezeru tega sveta? Cerkev je ladija, za to Jezus svoje učence imenuje človeške ribiče, ker bodo namreč ljudi lovili; zato je on ljudi učil iz Petrove ladije, zato je stopil s svojimi učenci v ladijo, da bi se čez jezero peljal. Dasiravno je on že pred vedel, kako huda vihra bo prišla, vendar ni hotel na suhem bregu ostati, da še svaril ni svojih učencev; mesto varovati nevarnosti svojih učencev, prostovoljno terdo zaspi in tako stori, kakor bi mu ne bilo za svoje in svojih učencev življenje nič mar.

Nekterim izmed vas je malo znano iz povestnice, v kako velikih nevarnostih je že bila Petrova ladija, namreč sv. katoliška cerkev; prvič so jo hotli Judje in neverniki požreti; potlej so jo Turki hotli pokončati; potlej krivoverci in preteklega stoletja posvetni modrijani na Francoskem, ki so bili tako pametni, da so vso vero zapustili, da so v cerkvah plese naredili, ki so bili tako pametni, da nobenega Boga niso hotli spoznati; ker pa le brez Boga niso mogli biti, začnejo terditi, da je Bog sam človeška pamet; in ker se pamet ne vidi in ker so hotli enega vidnega Boga imeti, si postavijo očitno zalo nečistnico v cerkev na altar in jo molijo in častijo kakor Boga svoje pameti; in njih poglavitnejših resnic je bila ta, da so terdili, da tako dolgo ne bo sreče, miru in pokoja na svetu, dokler ne bodo slednjega kralja obesili na čeva zadnjega farja. In ne mislite, da so bili to nevedni ljudje; ti ljudje so bili pa napačno tako učeni in študirani, da so v prevzetnosti svoje učenosti Boga zatajevali in terdili, da ga nič ni. Oni so se zakleli in zarotili med seboj, vse to, kar so apostelni sozidali, pokončati in vse ljudi ob vero pripraviti. Veliko ljudi so res ob vero pripravili in pohujšali in še dandanašnji, kedar se sliši, da se je kdo ustrelil, ali zaklal, ali obesil i. t. d. se sme reči, da se je taki človek strupa v bukvah teh modrijanov napil, ki mu je vero umoril. Vse take preganjanje svete cerkve je Kristus že pred vedel in tudi pred povedal. Vendar on ni branil svoje cerkve take sile, temuč jo je veliko časa dostikrat preganjati pustil; On je morebiti spal, to se pravi: On je dopustil, da so se njegovi verni mnogokrat bali in se tresli, ko se je on tako zaderžal, kakor bi bil spal, kakor bi mu

ne bilo zanje nič mar. To je pa storil le zato, da bi skusil njih vero, njih zaupanje in ljubezen; On je pustil kristjane v tesnobe, v potrebe priti, da bi slednjič njegova pomoč bolj jasno se pokazala; da bi bila zmaga njegove svete cerkve vsemu svetu bolj očitna. Glejte! tako je sveta katoliška cerkev 1800 let in že več v sredi vseh vibarjev, ki so nad njo tulili do današnjega dne terdna ostala in je ne bo konec, dokler bo svet stal.

II. Boječnost učencev.

Tako slabo, kakor v sedanjih časih, se je cerkvi že dostikrat godilo; dostikrat so krivoverci rogovilili zoper nevesto Kristusovo, dostikrat so si kralji in cesarji že prizadevali Petrovo ladijo potopiti in pokončati; pa vendar jim je Bog njih hudobne naklepe vselej zmedel, zakaj ljudje obračajo, Bog pa oberne, in on oberne vselej na tisto stran, ktera je njemu všečna. Posebno ima priprosto ljudstvo, katerim je malo znano, kakošne prekucije in kakošno pohujšanje se je godilo pretekle leta po naših krajih in po drugih deželah, in se godijo še dandanašnji, navado hitro obupati in trobiti po svetu, da vera peša, da vera omahuje, kakor hitro ne gre vse po starem kopitu, kakor hitro se kaj zgodi, kar se že dolgo ni zgodilo in njih glavi ne dopade. Nismo še ne v nevarnosti, ki bi nam našo vero vzeti zamogla; v takih in večih nevarnostih je bila cerkev že dostikrat med kristjani. — Pojdimo nazaj k evangeljski povesti. Kako so se učenci bali, da bi se ne bili v galilejskem jezeru potopili? Vsi prestrašeni stopijo k Jezusu, ga zbudijo, rekoč: „Gospod! pomagaj nam, mi poginjamo.“ Morebiti so bili v svojem strahu še nevoljni zoper Jezusa; kajti sv. evangelist Marka piše, da so ga s sledečimi besedami nagovorili: „Gospod! ti ni nič mar, da poginemo.“ Njih zaupanje v Jezusa se je zmanjšalo morebiti, ker je ravno takrat spal, kečdar so bili učenci v največi nevarnosti. Vprašam vas zdaj, je bilo dro prav, da so bili pri nevarnosti svoje ladije v pričo Jezusa tako boječi in polni strahu? Nikakor to ni bilo prav, sicer bi jih Jezus ne bil z ljubeznjivimi besedami okregal in rekel: „Kaj se bojite, maloverni?“ On jih tedaj okrega zavoljo slabe vere, zavoljo majhnega zaupanja. On je vpričo njih že veliko čudežev storil, ki je ž njimi svojo vsemogočnost razodel; ko bi bili tedaj verovali, da je pravi Bog, bi bili tudi mogli verovati, da jim v spanji ravno tako more pomagati, kakor ko bi ne spal: ker Bog nikdar ne spi.

Kaj imamo tedaj od takih ljudi misliti, kateri zavoljo hudobnih časov, kakor so zdaj, tožijo, da ni nobene vere več na svetu? Kaj imamo misliti od tistih ljudi, ki se zavoljo kakošne žalostne prigodbe, zavoljo kakošnega pohujšanja rotijo, kolnejo in eden drugemu prisegajo, nič več ne žebrati, nič več v cerkev hoditi, nič

več k spovedi iti i. t. d.? Kaj drugega moremo misliti od njih, kakor to, da je njih vera slaba, ja recimo jim: „Kaj se bojite! vi maloverni?“ Cerkev katolijska ni na pesek zidana, temuč na skalo, ktere vsi viharji ne premaknejo; zakaj, Gospod sam je rekel: „Na to skalo hočem svojo cerkev zidati in peklenske vrata je ne bodo premagale.“

„Kaj se bojite, vi maloverni?“ Keršanske vere ne podpirajo ljudje, ampak Bog sam jo ohranjuje; Jezus Kristus, Bog sam, jo je obljubil varovati, ko je djal: „Glejte, jaz sem pri vas vse dni noter do konca sveta.“ (Mat. 28, 20.) Kaj ste boječi, maloverni? Ravno tisti Jezus, ki so ga učenci pri sebi imeli v ladiji, je tudi pri nas v katolijski cerkvi. Mesto da bi tožili in obupovali, se hočemo rajši njemu približati, pridno žebrati in z učenci vred svoj glas k njemu povzdigniti: „Gospod! pomagaj nam, sicer poginemo.“ Ko bi pa on utegnil spati, ga nam je treba izbuditi, to se pravi, ko bi on kmalo ne pomagal, potlej obudimo v našem sercu terdno vero, verujmo le, da on vse vidi in vé, kar se na zemlji godi; verujmo le, da njegova vsemogočna roka more vselej cerkvi iz nadlog pomagati; verujmo le, da bo njegova dobrotljiva roka cerkvi tudi pomagala, kedar pride pravi čas. Vselej ne more dan biti, za dnevom pride noč; časi mora deževati, bliskati se in grometi; vesela vigred mine in pride vroče poletje, potlej pride bogata dobrodelna jesen in naposled merzla zima, ki je tudi potrebna: ravno tako, kristjani moji! tudi mi ne moremo biti zmirom srečni in židane volje, ravno tako ima pa tudi cerkev svoje skušnjave, svoje križe, svoje težave. Terpljenje in križi morajo sveto cerkev, morajo pa tudi vsacega kristjana skušati, očistiti in posvetiti. Jezus Kristus ni zastonj rekel: „Blagor tistim, ki jokajo in so žalostni; zakaj oni bodo potolaženi“; in drugibart: „blagor jim, ktere preganjajo zavaljo pravice, zakaj njih je nebeško kraljestvo.“ (Mat. 5.) Terpljenje in križ Jezusov sta postavila sveto cerkev; s terpljenjem in križem so jo aposteljni po svetu razširili, sveta cerkev se mora tudi le s terpljenjem in križem apostolskih in katolijskih kristjanov do konca sveta ohraniti, da bo enkrat svet spoznal, da se ona ni rodila iz človeških rok, temuč da je od Boga postavljena, da je djanje božje.

III. Jezusova pomoč.

Resnično se božja pomoč že na tem svetu dostikrat očitno razodeva, in ravno tam, kjer je najhujša sila, je njegova pomoč najbolj blizo. Kaj je tedaj konec evangelske povesti? „Jezus je vstal, zapovedal vetrovom in morju in bila je velika tihota.“ Jezus je vstal: iz tega se prepričate, kako je hitro pripravljen pomagati, kedar je čas; on zapové vetrovom in morju; glejte njega vsemo-

gočno gospodarstvo čez stvari. Ko bi z očmi trenil, je postala velika tihota. Glejte, kakor hitro Bog hoče, pride za dežjem lepa ura, za viharjem, treskom in bliskom pride tihota, mir in pokoj; za terpljenjem pride veselje. Ja, že stoji več kakor 1800 let sveta katoliška cerkev; nobeno stoletje ni minulo, da bi je ne bili sovražniki preganjali; da bi ne bili silni valovi preganjavcev Petrovo barko požreti hotli: vendar Jezus Kristus svoje cerkve nikdar ni zapustil; On jo je pustil preganjati, nikdar ne pa pregnati, zatirati ne pa zatreti. Na prošnje svojih vernih je vselej vstal in rekel vetrovom: bodite tiho! morju: bodi pokojno! preganjavcom: stojte! — Naj se tedaj neverniki in nasprotniki svete vere veselijo, naj zabavljajo: mi moramo zaupljivo v Kristusove obljube vsakemu odgovoriti, kar je nekdanji sveti oče Pij II. odgovoril v latinskem jeziku nekemu serditemu sovražniku svete cerkve: Zastonj si prizadevaš Petrovo ladijo potopiti, ona sicer omahuje, pa omahnila nikdar ne bo.

Kakor se pa vsi kristjani pri terpljenji svete cerkve z današnjim svetim evangeljem morejo tolažiti: tako učijo besede ravno tega sv. evangelja vsacega kristjana, da v terpljenji nikdar ne obupa, temuč, da vselej v Boga zaupa.

Nikoli, kristjani moji, ko bi tudi svet na kup letel in se drobil, ne smemo serčnosti zgubiti, da ne bomo očitanja ostrih besedi zaslužili, ktere je Kristus svojim učencem rekel: „Kaj ste boječi, vi maloverni?“ Povem vam še h koncu besede, ki jih je sv. Avgustin gledé današnjega sv. evangelja pisal: Mi veslamo čez jezero, pravi on, kjer vetrov in valov nikdar ne manjka, ki na njemu vsaki dan skušnjave sveta v stene naše ladije butajo. Kdo pa je temu kriv, kakor Jezus, ki spi? Kaj se pa pravi to: Jezus spi? To se pravi: Tvoja vera v Jezusa je zadremala. Ti vidiš, da hudobnemu dobro gre; in potlej reče tvoja duša: O Bog, o Bog! kje je tvoja pravica? In Bog tebi odgovori: je to tvoja vera? Jaz sem ja to tebi obljubil; si morda za tega del kristjan, da bi se ti dobro godilo? Zbudi Jezusa. — Zbudi svojo vero! (Fm. 2. in Psl. 23.)

Sveta vera pravi: „hlapec ni več kakor gospod“; ker je tedaj gospod Jezus Kristus terpel in skozi terpljenje šel v svoje nebeško kraljestvo; kako bi mogli njegovi hlapci, kako bi mogli kristjani po drugem potu v nebesa priti, kakor po terujevem, po križevem potu? Ko bi ktera boljša cesta peljala v nebesa, kakor pot terpljenja, britkosti, križev in težav, gotovo bi Jezus Kristus ne bil zamudil, z besedo in lastnim djanjem to cesto pokazati. Amén.

Homilija za 25. pobinkošno nedeljo.

„Nebeško kraljestvo je podobno človeku, koji je dobro seme vsejal na svojo njivo.“ Mat. 13, 24.

V v o d.

Jezus Kristus je priliko, ki sem vam jo ravnokar iz svetega evangelja bral, na galilejskem morji povedal z ladije. Ker je sila veliko ljudstva k njemu vrelo, moral je v ladijo stopiti; ljudje so stali na bregu in poslušali njegovo pridigo, v kateri jim je še veliko drugih lepih prilik povedal. Kedar je pa jenjal govoriti, so se ljudje razšli; njegovi učenci pa so k njemu stopili ter so ga prosili, naj bi jim priliko od ljulike in od njive razjasnil. Čujte tedaj, keršanski poslušavci, ne mene, temuč poslušajte, kako Jezus Kristus s svojo lastno besedo priliko današnjega svetega evangelja razloži; on pravi: „Kteri dobro seme seje, je sin človekov (Kristus); njiva pa je svet; dobro seme pa so otroci kraljestva; ljulika pa so otroci hudobe. — Sovražnik pa, kateri jo je vsejal, je hudič; žetev je konec sveta; ženeci pa so angelji. Kakor se tedaj ljulika pobere in v ognji sožge, tako bo ob koncu sveta. Sin človekov bo poslal svoje angelje in bodo pobrali iz njegovega kraljestva vse pohujšanje in tiste, kateri krivico delajo; in jih bodo vergli v peč ognja. Tam bo jok in škripanje z zobmi. Takrat se bodo pravični svetili, kakor solnce v kraljestvu svojega očeta. Kteri ima ušesa za poslušanje, naj posluša!“ Jezus Kristus je tedaj z lastno besedo še tisti dan svojim učencom povedal, kaj ta prilika pomenja. Zato bote tudi vi lahko razumili danešnjo pridigo, v kateri vam bom govoril od semena in ljulike:

- I. Kedar se seje,
- II. Kedar raste,
- III. Kedar se žanje.

Le dobro poslušajte, ker vam bom marsikaj povedal, kar je vedeti treba.

Razlaga.

I. Dobro seme pa ljulika, kedar se seje.

Kteri razloček je tedaj med dobrim semenom in ljuliko, kedar se seje?

Jaz vam odgovorim:

- 1) dobro seme seje sejavec, ki je gospodar njive;
- 2) ljuliko pa seje sovražnik.

1. Nebeško kraljestvo (ki je na zemlji sveta katoliška cerkev) je podobno njivi, na katero je človek dobrega semena usejal. Sami veste, da to stori vsaki umni gospodar; on vseje samo dobrega žita na svojo njivo; plevel, smeti in drugo nesnago proč odbere in če sam ni dobrega žita pridelal, si lepega kupi, da bi mogel dobro seme sejati. Takemu kmetu, pravi Kristus, je On podoben; Njegova njiva je ves svet; Njegovo dobro seme so otroci kraljestva, to se pravi: udje Njegove svete cerkve, ki jih On s svetimi zakramenti posvečuje in posveti, s svetim evangeljem podučuje in podučiti in pa s Svojimi nebeškimi gnadami potrdi, da rastejo v dobrih delih. Vsi dobri kristjani so dobre Kristusove semena; vsaki grešnik, ki se svojih grehov spové, je pšenično zerno, ki ga Jezus Kristus vseje na njivo svete keršanske cerkve; je zerno, ki bo rastlo in dozorelo za nebeške shrambe ali žitnice. Veselite se ve nedolžne duše, ktere po svetem kerstu še niste smernih grehov storile, ali pa ktere ste se svojih grehov v zakramentu svete pokore očistile: Vi ste tisto dobro božje seme, vas je Jezus Kristus sam v pravo cerkev vsejal in zasadil, vi niste s svojo močjo, pa tudi ne s pomočjo družih ljudi, temuč po gnadi Kristusovi postale nedolžne, pravične in spokorjene. Zapijte Bogu hvalo za toliko srečo in skerbno ohranite gnado božjo, ki je iz vas naredila dobro seme, bojte se greha in bežite pred njim, da vas ne bo hudobija v slabo ljuliko spremenila.

2. Ljuliko pa seje sovražnik: „Kedar so pa ljudje spali, prišel je njegov sovražnik in je prisejal ljulike med pšenico in je odšel.“ Hudoben, hudoben je človek, ki v sereu svojega soseda sovraži. Po noči zapusti svojo posteljo in gre svojemu sosedu škodo delat. Kedar ljudje spé, jim naredi škodo, potlej pa hitro beži, da bi ga kdo ne videl, da bi mu ne bilo treba storjene škode popraviti. Tak sovražnik je bolj hudiču kakor človeku podoben; ker Kristus pravi: „Sovražnik, ki je ljuliko med pšenico vsejal, je hudič.“ Kteri pa so ljulika, ki jo hudič seje? „Ljulika so otroci hudobe ali pa tisti“, pravi Kristus, „ki so v Njegovem kraljestvu pohujšanje dajali in krivico delali.“ Ljulika med pšenico so po besedah sv. Avguština krivoverci, ki s krivimi nauki veliko hudega storijo, so pa tudi hudobni kristjani, ki z grešnim djanjem keršanski cerkvi pohujšanje dajejo in veliko zlega naredé.

„Ko so pa ljudje spali, prisejal je sovražnik ljulike med pšenico.“ Že v apostolskih časih, še več pa je bilo po smrti apostelnov

takih ljudi, ki so Kristusove nauke napak obračali, kakor so krivoverci vselej delali in še zdaj delajo. Taki učeniki, pravi Kristus, so seme hudičevo; zato tudi sv. Polikarp Marcijona, ki je bil med prvimi krivoverci, ni drugači imenoval, kakor hudičevega perva-rojenca. Tako tedaj vsaki lahko spozna, kako skerbno se moramo varovati vseh novih nauk, ki so stari katolijski veri in keršanski veri nasprotni. Ljulika med pšenico so pa tudi tisti hudobni kristjani, kateri imajo sicer pravo vero, pa zraven razuzdano živijo. Prosim vas vse tiste, kristjani moji! ki ne živite po keršanski, odgovorite si sami, ali mar morete srečni biti, ako hudobno živite? Kristus sam vas imenuje otroke hudobe in seme satanovo. Poboljšajte se vendar! Ali mar ni strašen stan tistega človeka, ki je hudič njegov oče!

II. Dobro seme in ljulika, kedar rasteta.

1) „Ko je pa zelenje zrastle in sad storilo, tedaj se je videla tudi ljulika.“ Glejte tedaj, kedar ljulika in pšenica raste, se nič ne razločite med seboj; obe kal poganjate ter raste kvišku iz zemlje. Tako se je keršanska vera po zemlji razširila in neskončno veliko dobrega storila; ali vendar so se zraven med dobre kristjane tudi krivoverci, sleparji in drugi hudodelniki vrinili. Kakor je Kristus imel svoje apostelne, tako tudi satan ni bil brez hlapcev, ki so se prevzetno ustili in laž branili mesto resnice, in hudobije zagovarjali mesto čednosti keršanskih. Kakor se zdaj godi, tako je bilo tudi pred in vselej; zmirom je bilo dosti ljulike med pšenico, zmirom je bilo veliko krivičnih med pravičnimi.

2) „Pristopili so pa hlapci hišnega gospodarja in so mu rekli: Gospod! ali nisi dobrega semena vsejal na svojo njivo? Od kod ima tedaj ljuliko. In jim reče: Sovražen človek je to storil. Hlapci pa so mu rekli: Hočeš, da gremo in jo pobere.“ To so bili nekaj vredni hlapci, ki jim je bilo kaj mar za premoženje svojega gospodarja, ki so brez zamude hišnemu očetu povedali, kakor hitro so vidili, da se kaj napak godi, ki so se sami ponudili iti delat, ako bi gospodarji vtegnilo všečno biti in se potrebno zdeti. Posli, dekle in hlapci! toti hlapci evangelijski naj bodo vaš izgled, po njih se ravnajte. Ni še dosti, da gospodarja in gospodinjo ubogate, kedar vam kaj ukažejo storiti; tudi brez zapovedovanja ste dolžni doma in na polji za vse skrbeti, kar hiševanji služi v prid in v korist, nobene reči zamolčati ali zakriti, ktera bi utegnila kaj škode prinesiti in vse storiti, kar gospodar in gospodinja rada imata.

Evangelijski hlapci, ki so se pritožili zoper ljuliko ter so želeli jo populiti, pa prav za prav pomenijo le tiste ljudi, ki se napak za vero poganjajo in mislijo, da ne smemo nobenega hudob-

nega človeka in nobenega krivoverca terpeti, temuč da se morajo napéni nauki in hudobno obnašanje s silo odpraviti in zatreti.

Da to ni po božji volji, nas prepriča evangelski gospodar, ki je svojim hlapcem, kateri so hotli ljuliko populiti, tako-le odgovoril:

3) „Nikar! da ljuliko poberaje tudi pšenice ne izrujete, pustite oboje rasti do žetve.“ — Prav je imel gospodar in vsak pameten kmet bi tako storil: tudi na tukajšnjem žitnem polju raste med žitom trava in plevel: vendar se pušča plevel ali ljulika z režjo in pšenico vred rasti, ker bi se žito preveč v tla pomandrlo, ako bi kdo hotel travo in drugi plevel popipati. Nikar se tedaj ne čudite, pobožni kristjani! da ljubi nebeški Oče veliko nevernikov, krivovercev in grešnikov na zemlji živeti pusti; vsa zemlja je Kristusova njiva; dobri kristjani so njegovo dobro seme, hudobni pa ljulika. On ima s krivičnimi poterpljenje, ker se krivični ne dajo lahko tako pokončati, da bi zraven pravični kake škode ne terpeli. V prejšnjih časih so se ljudje hudo vojskovali zavoljo vere, pa te vojske so bile vselej bolj škodljive kakor koristne. Pa še zdaj vsaki dan more vsak vedeti, da čem bolj se hudobnemu človeku zoperstavljaš, hujše te bo nadlegoval. Kar Bog pusti v svojem poterpljenji veljati in mi preobrniti ne moremo, je boljši, da tudi s poterpljenjem božji volji prepustimo. Bog da vsakemu človeku prosto voljo pa tudi toliko gnade, da se more poboljšati ter iz ljulike v dobro seme se spremeniti. Če pa človek svojo prosto voljo napak obrača, milost božjo pa zaničuje, ki bi ž njeno pomočjo mogel pokoro delati, bo že enkrat ravno tisti Bog, ki je zdaj usmiljen in prizanesljiv, dal grešniku čutiti šibo svoje pravice. To nam pove tretji del.

III. Dobro seme in ljulika, kedar se žanje.

„In ob času žetve porečem ženjicam: poberite najprej ljuliko in jo povežite v snopke, da se sožge; pšenico pa spravite v mojo žitnico.“

Pri žetvi tedaj se bo še le pokazal razloček med dobrim semenom pa med ljuliko:

1) Ljulika se bo vergla v ogenj.

2) Pšenica pa, ki je izrastla iz dobrega semena, se bo spravila v gospodovo žitnico.

1) Kedar pa pride žetev, konec sveta, sodni dan, bo Bog zapovedal svojim angeljem (ženjicam), naj nevernike odberejo od

vernih, krivične pa od pravičnih in da naj jih postavijo na levo stran, ki bodo v njo zagromele strašne sodnikove besede: „Pojte prekleti! v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angeljem. Potlej bodo angelji, pravi Kristus, vse, ki so druge zapeljali, ali pa, ki so sami krivico delali, vergli „v ognjeno peč, kjer bo jok in škripanje z zobmi.“ Tisti, katerim tukaj na zemlji ni bila nobena hiša dosti velika, nobena izba dosti lepa, nobena postelja premebka, bodo unstran groba v grozovitnih ječah morali stanovati.

Kteri zdaj od veselja do veselja letajo, ki od pokore in zatajevanja samega sebe nočejo nič slišati, se bodo za svoje norčije v peklenškem ognju pekli. Kdor se je v tem življenju samo smejal, kratkočasil, dobre svete pa zaničeval, bo po smerti in po sodbi vokal, z zobmi škripal in na večne čase terpel.

2) Pšenica se spravi v žitnice, verni pa pravični bodo pa v nebesa vzeti; kakor Kristus s svojo besedo pove ter pravi: „Potlej se bodo pravični v kraljestvu svojega očeta svetili kakor solnce.“ Kdor je zavoljo Kristusa na zemlji revščino in težave terpel in od ljudi zaničevan in preganjan bil, bo v nebesih tako svitlo krono na glavi nosil, da bo solnce pred njo tamno kakor senca. Bogastvo, čast in vse, kar ljudje srečo imenujejo, se ne more primerjati z veseljem svetnikov v nebesih, ki jih je Bog v svoji modrosti ustvaril otrokom božjim, kjer bojo imeli vsega obilno, kar serce poželi. Stanovali bodo v kraljestvu svojega očeta. Bog sam, ki je vir, studenec in korenina vsega dobrega, bo njih veselje in njih večno bogastvo. — Za tega del sklenemo danes vsi skupaj, da ne bomo hudobni ljudje, temuč dobri in pobožni kristjani. Jelite, z božjo pomočjo hočemo tako živeti, da ne bomo z ljuliko vred verženi v ogenj, temuč da bomo s pšenico, z otroci kraljestva spravljani v žitnice nebeškega kraljestva. Amen.

Pridiga za 26. pobinkoštno nedeljo.

„Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zernu. Nebeško kraljestvo je podobno kvasu.“ Mat. 13, 31 in 33.

V v o d.

V današnjem svetem evangelju pravi Gospod Jezus Kristus, da je nebeško kraljestvo podobno gorčičnemu zernu, potlej pa kvasu. Jaz vam bom pa pred povedal, zakaj je naš nebeški učenik Jezus Kristus imel navado, v podobah ali prilikah govoriti z ljudmi; potlej vam bom še le razjasnil in povedal, kaj pomenite današnji dve priliki. Sv. evangelist Matevž pravi: „To je naš gospod za to storil, da bi se dopolnilo, kar je prerok govoril, ko je djal: Jaz bom svoje usta v prilikah odperl in razodel reči, ki so bile skrite od začetka sveta.“ Tako so tedaj že prilike pričale, ki jih je Jezus povedal, da je On resnično obljubljeni Odrešenik. Jezus je moral dopolniti, kar so preroki od njega prerokovali, če je hotel ljudem poterditi, da je on Mesija. Prerok, ki je nekaj sto let pred Kristusovim rojstvom duh Kristusov iz njega govoril, je djal: „Jaz bom svoje usta v prilikah odperl in razodel reči, ki so bile skrite od začetka sveta.“ Vidite tedaj, to prerokovanje dopolni Jezus, ter judovskemu ljudstvu pokaže, da je on njegov Odrešenik, njegov Mesija. — Bila je pa sicer tudi takrat v judovski deželi navada, da so ljudje radi v prilikah med seboj govorili. Dobre prilike veliko pripomorejo, da se reč, od ktere se govori, bolj lahko razumi in v glavi obderži. Kako je moglo vendar kratkočasno biti za vse, ki so Kristusovo govorjenje poslušali. On ni bil izmed tistih govornikov in pridigarjev, ki samo svojo čast iščejo; temuč on je v resnici ljudstvo rad imel, in povsod tako govoril, da so ga ljudje lahko razumili. Poslušajte tedaj, kaj je Zveličar hotel povedati.

I. S priliko od gorčičnega zerna.

II. S priliko od kvasu.

Obojno vam bom razložil v imenu Kristusovem.

Poslušajte!

Razlaga.

I. Prilika od gorčičnega zerna.

Obe prilike, od gorčičnega zerna in od kvasu, kakor tisti, ki sem vam jo danes osem dni bral od ljulike in dobrega semena, je povedal Jezus Kristus na galilejskem morju stojé v ladiji. Rekel je:

1) „Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zernu, katero je človek vzel in vsejal na svojo njivo.“ Nebeško kraljestvo, od kterega Jezus pravi, da je podobno gorčičnemu zernu, je Kristusova cerkev, je sveto evangelje, je božja beseda, ki je prišla iz nebes, pa tudi človeka v nebesa pelje. Jezus Kristus je tisti človek, ki je vzel zerno ter ga vsejal na njivo; njegova njiva pa je zemlja, kjer je on sam pridigal, pa tudi svojim apostelnom in duhovnom učiti zapovedal.

Veseli bodite, keršanski poslušavci! da je sin božji vse to hotel biti, kar ste vi. On je bil vertnar, je bil sejavec, je bil kmet. To nas pa opominja, da bi tudi mi vse to bili, kar je Jezus bil, in to storili, kar je on storil. Vsaki izmed nas naj bo tisti človek, „ki vzeme gorčično zerno in ga vseje na svojo njivo.“ Gorčično zerno je božja beseda, njiva je pa naše serce; mi moramo sveto evangelje pridno brati, božjo besedo pazljivo poslušati, si jo skerbno k sercu vzeti in premišljevati in vsako sveto resnico na sebe oberniti pa ne na druge.

2) „Od gorčičnega zerna se še bere: To je sicer najmanjše izmed vseh semen; kedar pa zraste, je večje, kakor vse zelišča in je drevo, tako da ptice spod neba pridejo in prebivajo na njegovih vejah.“ Pri nas gorčično zerno tudi precej visoko zraste: vendar drevesu ni nikdar enako. Palestina, kjer je Kristus učil, je pa veliko bolj topel kraj; tam je poletje dolgo in zime ni skor nič. V tem kraju gorčično zerno tako visoko zraste, kakor pri nas drevesa. Kako pa je to, da pravi Kristus, da je nebeško kraljestvo takemu gorčičnemu zernu podobno? Tako le: Kakor je gorčično zerno izmed vseh semen najdrobnejše, tako je bila tudi sveta Kristusova cerkev, ali nebeško kraljestvo na zemlji, od začetka majhina majhina; Kristusovih učencev je bilo malo, malo. Vsi drugi ljudje na zemlji so bili nekaj Judje, nekaj pa malikovavci. Kakor gorčično zerno više zraste, memo drugih zelišč in celo visokost drevesa doseže, ki se na njegove veje ptice vsedajo: tako se je godilo tudi z nebeškim kraljestvom, s Kristusovo cerkvijo, ki so jo apostelni in njih nasledniki po zemlji razširili; cerkev Kristusova, ali družba kristjanov se je raztegnila in razširila po vsej zemlji, tako da je bilo kristjanov kmali več kakor Judov in malikovavcev.

Evangeljsko seme, ki so se nad njim Judje pohujševali in ki se je zdelo učenim molikovavcom norčija in ki so ga vsi zaničevali in v nemar puščali, enako stvari, ktera nima nobene vrednosti — to evangeljsko seme je tako visoko zrastlo, da se ptice nanj vsedajo — cerkev je tako slavo in imenitnost dosegla, da so se kralji in cesarji, učenci in modrijani svetega evangelja poprijeli, h keršanski veri pristopili in stanovali v naročji svete cerkve, kakor ptice stanujejo na vejah visocega drevja.

S priliko od gorčičnega zerna je Kristus Judom le pred povedal, da bo njegova cerkev, ki je bila tedaj še majhina, s časom vendar le vesoljna ali po vsem svetu razširjena. Česar Judje takrat niso razumili, to je nam kristjanom zdaj čisto jasno in smo tudi prepričani, da je Kristus resnico govoril, ker je že minulo več kakor 18 sto let in zdaj s svojimi lastnimi očmi vidimo, da se veje svete vere raztegujejo po vseh krajih in deželah na zemlji in ni je vere na svetu, ktera bi mogla škodeti med svoje spoznavavce 200 milijonov ljudi, kakor keršanska.

Razun Boga ne more nobeden storiti, da bi iz tako drobnega zerna tako veliko drevo izrastlo; tedaj se tudi brez pomoči božje gnade ni moglo zgoditi, da bi se bila s prvega tako mala cerkev po vsem svetu razširila. To je čudež, ki ga samo božja roka zamore storiti.

Nikdar bi apostoli, ki niso bili drugega kakor revni, neučeni zaničevani ribiči, Judov in nevernikov ne bili mogli pregovoriti, križanega Galilejca za svojega Boga spoznati in moliti in svoje življenje ravnati po njegovem nauku, ki se poželjenju človeškega telesa tako močno zoperstavlja, ako bi ne bili imeli ti možje božje pomoči na svoji strani: vendar so se pa Judje in neverniki pokristjanili s pomočjo božjo, ker Bog k razširjanji krive vere gotovo svoji pomoči ne dodeli. Akoravno so se pa tudi krive vere po svetu razširile, se je to le godilo z zvijačami, z goljufijami in s silo, ali pa zato, ker je veliko krivih ver že samo po sebi človeškemu mesenemu poželjenju prijaznih. Zahvalite velikokrat, keršanski poslušavci! Boga za veliko gnado prave vere, in pokažite mu svojo hvaležnost s tem, da ne bote branili sveti veri rasti v svojih srcih, kakor gorčično zerno raste in velikost drevesa doseže. Vsak lep pregovor evangeljski je gorčično zerno. Kdor gorčično zerno v ustih žveči, čuti na jeziku vročino in dober okus; tako imajo tudi evangeljski nauki vročino in dobro moč v sebi, ki serce omeči tistim, kateri jih premišlujejo.

Spomnite se na priliko evangeljskega pregovora: „Kaj pomaga človeku, ako ves svet dobi, če pa na svoji duši škodo terpi?“ te besede so sv. Ksaverija spreobernile ter iz posvetnega človeka storile svetnika.

II. Prilika od kvasu.

Ne samo prilika od gorčičnega zerna, temuč tudi prilika od kvasu nas prepriča, da ima posebno veliko moč v sebi božja beseda, sveto evangelje ali keršanski nauk.

„Nebeško kraljestvo, pravi Jezus v današnjem sv. evangelju, „je podobno kvasu, ktereга je vzela žena in pomesila med tri polovnjake moke, da se je vse skvasilo.“ Veseliti se smete žene, hčere in deklet; tudi na vas in vaše dela je mislil Jezus Kristus, ter hvalil vašo marljivost in skerb, ker s pomočjo kvasu za vso družino okusnega in dobrega kruha spečete. Spomnite se tudi vi dobrotljivega Zveličarja pri svojem delu, posebno kedar kruh pečete. Če ste pobožne, se bote tudi spomnile, kedar bote kruh pekle, da je Jezus rekel: „Nebeško kraljestvo je podobno kvasu.“ Kakor malo kvasu trem polovnjakom moke, ali celi peki, dober okus dodeli: tako je tudi sveta vera, ali božja beseda spremenila veliko ljudi, da so se bolj spodobno obnašali in čedno vedli. Kakor gre testo na kviško, kedar se kvas va-nj dene: tako so tudi nauki svetega evangelja ganili vse ljudi, da so svoje misli povzdignili k nebeškim željam, da so začeli stvari zaničevati in stvarnika iskati, od zemlje proč v nebesa se ozirati in za večnost skrbeti. Lepo obnašanje in keršanske čednosti, ki so se vidile pri kristjanih od začetka notri do zdajnega časa, so tisti dober kruh, ki je bil pečen s kvasom božje besede.

Kar je pa kvas božje besede storil, kar je opravila moč sv. evangelja po vsem svetu, kjer je molikovanje in prazne vere zaterla, molikovavske navade odpravila, satanovo kraljestvo poderla in mesto tega pravo vero vpeljala, življenje ljudi pa izboljšala: to mora božja beseda tudi v naših srcih storiti. Mervica kvasu more tri polovnjake moke do dobrega prekvasiti: in samo eden pregovor, ki pride iz božjih ust, more vse naše misli, besede in djanje spremeniti, in izboljšati. Gotova je resnica, keršanski poslušavci! da molitevne bukve, ki jih berete, pridige in keršanski nauki, ki jih slišite, besede, ki se vam v spovednici na serce položé, niso družega, kakor božji kvas, ki more vaše serca preroditi, vaše misli spreobrniti in vaše življenje izboljšati. Kakor je pa žena vzela kvas ter ga skerbno pomečala med moko: tako si morate tudi vi božjo besedo skerbno k sercu vzeti in djati med svoje misli, med svoje besede in med svoje djanje in pa dobro premisliti: potlej bo iz vas kruh, ki bo dobro dišal, vi bote dobri ljudje, bote pobožni kristjani. Kedar vas hudobne misli ali nesramne želje nadlegujejo; spomnite se naglo Kristusovih besedi, ki pravijo: „Blagor jim, ki so čistega serca, ker oni bodo Boga gledali.“ Kedar vas pride skušat prevzetnost ali visokost, se hitro spomnite, kar je Bog Adamu rekel:

„Prah si bil in prah boš“, ali pa se vprašujte z besedami sv. Pavla: „Človek! kaj imaš dobrega na sebi, česar nisi od kod prejel: Če si pa le prejel, zakaj se bahaš, kakor da bi imel sam od sebe.“ Če je tvoje serce navezano na denarje in blago in če te lakomnost napeljuje v nevošljivost in krivico: vprašaj se s Kristusovimi besedami, s katerimi je sv. Ignacij vprašal Ksaverija: „Kaj ti pomaga, ako ves svet dobiš! na svoji duši pa škodo terpiš?“ Ni ga greha, katerega bi besede svetega pisma ne zaverгле; pa je tudi ni čednosti, katere bi nam sveto pismo ne priporočevalo. Zato vas prosim, duše keršanske! skerbite, da si bote včasih v glavi obderžali izreke svetega evangelja, ki jih berete, ali pridig, ki jih slišite, posebno da ne pozabite tistih pregovorov, ki so nasprot tistim grehom, katere velikokrat storite, da ne pozabite tistih besedi, katere vam priporočajo tiste čednosti in dobre dela, ki vam jih najbolj manjka. Take pregovore premislite, pri jutranji in večerni molitvi in kedar skušnjave pridejo. Taki pregovori vas bodo greha varovali in vam bodo tiste čednosti v serce zasadili, katere so vašim navadnim grehom naravnost nasprotne. In tako bote od dne do dne Bogu bolj podobni in enkrat k njemu v nebesa prišli. Taki pregovori so beseda božja in imajo zavolj tega toliko moči, ker je po besedah Kristusovih božja beseda seme, ki se seje na njivo. In Kristus pravi v evangelju sv. Marka 4. 26—28 da to seme klije, raste in samo od sebe sad rodi — ako je zemlja pripravna in pognojena. Človeško serce je pa pripravljeno in pognojeno njiva za seme božje besede, če božji besedi verjame in vanjo veruje. Zato piše sv. apostel Pavl Rimljanom, (1, 16.) da je beseda božja, moč božja k zveličanju vsacega človeka, kateri vanjo veruje. Drobnó gorčično zerno doseže visokost drevesa; malo kvasu okvasi tri polovnjake moke; in ena beseda, ki pride iz božjih ust, more človeka spreobrniti, popboljšati in v nebesa pripeljati. Amen.

Homilija za poslednjo pobinkoštno nedeljo.

„Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle.“ Mat. 24, 35.

V v o d.

Ko je Gospod Jezus v sredo pred poslednjo večerjo s svojimi učenci šel memo jeruzalemskega tempeljna, mu je rekel eden izmed njih: Glej, učenik! tote kamne in to zidovje. On pa jim je odgovoril ter jim rekel: „Resnično vam povem, da bodo prišli dnevi, ko na tem, kar vidite, ne bo ostalo nobenega kamna, ki bi ne bil razdert.“ Ko med temi pogovori pridejo na oljsko goro, se Jezus vsede tempeljnu naravnost nasprot, in Peter, Janez, Jakob pa Andrej ga poprašajo na tihem ter pravijo: „Učenik! povej nam, kdaj se bo vse to zgodilo. Potlej pa kakošne znamenja se bodo prikazale pred tvojim prihodom in pred temi dogodbami?“ Vidite tedaj, ljubi moji! da ga učenci prašajo o različnih rečeh. Prašajo ga najpred, kdaj bo jeruzalemsko mesto razdjano, potlej pa kdaj bo konec sveta. Na ove dve vprašanji odgovarja današnje sveto evangelje, kjer ljubi Odrešenik prerokuje najpred razdertje jeruzalemskega mesta, potlej pa konec vesoljnega sveta.

I. Kristus prerokuje, da bo jeruzalemsko mesto razdjano; to bo obsegal prvi oddelek.

II. Kristus prerokuje, da bo svetá kdaj konec; to bo obsegal drugi oddelek mojega današnjega govorjenja.

Čujte tedaj v imenu Jezusovem!

R a z l a g a.

I. Kristus prerokuje, da bo jeruzalemsko mesto razdjano.

Gospod Jezus prerokuje o razdertji jeruzalemskega mesta ne samo za tega voljo, da bi vstregel radovednosti svojih učencev, ki so ga popraševali; marveč je hotel svariti nje in vse kristjane, kateri bi vtegnili doživeti razdertje tega nesrečnega mesta, da

morajo pobegniti ter v begu se rešiti grozovitne nesreče. Povedal jim je tedaj kdaj, kako in zakaj jim je treba bežati. Te tri reči so vredne, da vam jih jaz danes nekoliko bolj na tanko pojasnim.

1. Kdaj jim bo treba bežati? Jezus je djal: „Kedar bote vidili gnjusobo razdjanja, prerokovano od Daniela preroka, stati na svetem mestu (kdor bere naj umé): tedaj naj, kateri so v Judeji, beže na gore.“ Kako je vendar neizrečeno ponižen Gospod Jezus. On se ne dela sam preroka, temuč poziva svoje učence na preroka Daniela, ki mu je kakih šest sto let pred Kristusovim rojstvom od angelja Gabriela bilo razodeto, da bodo Judje svojega Mesija zatajili; da bo prišel drugi narod s svojim vojskovodjem ter razdjal mesto s svetiščem ali tempeljnomo vred; da bo v tempeljnu gnjusoba razdertja kraljevala. (Dan. 9, 26. 37.)

Kar je Daniel imenoval svetišče in tempelj, imenuje Jezus sveti kraj, ter pojasni s to besedo prerokovo prerokovanje in pove, da se bo gnjusoba razdjanja kot poročnica jeruzalemskega razdertja vidila ne samo v tempeljnu, ampak po vsem svetem kraju, tedaj tudi v Jeruzalemu, v svetem mestu, da, po celi judovski deželi; in kedar se bo vidila gnjusoba razdjanja, naj kristjani iz judovske dežele beže na gore.

Učenci Kristusovi in prvi kristjani so gotovo pazili na evangeljske besede: „Kdor bere naj umé“, ter so gledali, kdaj se bo v judovski deželi, v Jeruzalemu in celo v tempeljnu godila gnjusoba razdjanja. Gnjusoba razdjanja pa se je pokazala, preden je bilo mesto razderto, le preočitno; kazala se je gnjusoba nekaj iz gerdihi hudobij in krivic, ki so ž njimi brezbožni in puntarski Judje napolnovali mesto in tempelj; nekaj pa iz ostudnih molikov, ktere so paganski Rimljani s seboj v boj in vojsko prinesli, ktere so pred mestom vpričo duhovnov in naroda očitno postavili. Ko so kristjani vse to vidili, zapustili so Jeruzalem ter se podali s svojim sv. škofom Simeonom čez goro v terg, ki se mu pravi Pola, kjer so tudi našli zavetja pred pohujšanjem Judov in pred zalezovanjem paganov. Glejte, ljubi moji! kako se vse dobro zverže tistim, ki ubogajo dobre svete in opominjevanja. Ko bi jeruzalemski kristjani ne bili o pravem času ubogali Kristusovega opominjevanja, bi bili morali z Judi vred v Jeruzalemu konec vzeti. Dasiravno je bilo takrat okoli enajst sto tavžent Judov končanih, se vendar nikjer ne bere, da bi bil kateri kristjan med njimi življenje zgubil, ker so menda vsi na gore pobegnili, ko so zagledali gnjusobo razdjanja na svetem kraju.

2. Kako so pa bežali? Gotovo so se pri begu ravnali po Kristusovih besedah: „Kdor je na strehi, ne hodi ž nje jemati kaj iz svoje hiše; in kdor je na polji, ne vračaj se jemati svoje

suknje. Gorje pa nosečim in doječim tiste dni! Molite pa, da se vaš beg ne zgodi po zimi ali v saboto“.

Kdor hoče te besede Gospodove razumiti, mora vedeti, da judovske strehe niso bile našim podobne. Hiše v Jeruzalemu niso imele sternih streh, kakor pri nas; ampak bile so strehe ravne, tako da je vsakdo mogel s svoje strehe iti na sosedovo. Zunaj so bile lestve ali stopnice od tal do strehe k hiši prizidane, tako da se je moglo od tal na streho priti zunaj hiše in ni bilo treba notri hoditi. Kristus je tedaj hotel reči: Kdor je na strehi, naj hitro gre po stopnicah doli, naj nikar ne hodi še le v hišo, temuč beži naj naglo; enako naj tudi tisti, ki so na polji, ne grejo domu, da jih ne zasačijo vojaške trume Rimljanov. — Milo pa se stori Gospodu, ko mu na misel pridejo noseče in doječe, ki bežati ne morejo, ker jim brani teža telesa. Previdno je bilo tudi od Gospoda, da jih je opominjal k molitvi, s katero bi se sprosilo, da bi ne bilo treba bežati po zimi ali pa v saboto; zakaj nikoli ni tako sitno bežati, kakor po zimi, ker so ta čas pota bolj težavne, dnevi krajši, in ker človeka terpinči mraz, sneg ali pa obilni dež. V saboto pa Judje niso smeli dalje kakor pet sto stopinj daleč iti. Te besede Zveličarjeve so pa tudi prerokovalne bile; zakaj Rimljani so v resnici došli zadnji mesec po zimi in zgodovina priča, da se je sovražnik ravno v saboto polastil tempeljna in mesta. — Ali se mi moremo tudi iz tega kaj učiti? Tudi iz tega moremo za-sé lep nauk posneti. Gnjusoba razdjanja je za nas sleherni greh; zakaj znano vam je, da nam vsaki greh vzame nedolžnost in čednost, božjo milost in zveličanje. Kakor so tedaj kristjani v Jeruzalemu morali zapustiti svoje hiše, da še celo svojo obleko, če so hotli sovražniku ubežati: enako moramo tudi mi še celo svoje lastne hiše se ogniti, ako ne moremo brez greha notri stanovati; moramo dati rajši obleko raz telesa si raztergati, nego v kaki greh dovoliti.

3. Ali je pa dro Kristus imel svoje vzroke, da je za njih del kristjane opominjal tako naglo pobegniti?

Pervi vzrok je bila silna nadloga, ki je bilo pričakovati, da bo ves Jeruzalem vanjo potopljen: „Zakaj takrat bo velika stiska, kakoršne ni bilo od začetka sveta do zdaj, in je ne bo. In ko bi ne bili prikrajšani ti dnevi, bi ne bil otet noben človek; toda zavoljo izvoljenih bodo prikrajšani ti dnevi.“ Kakošne nadloge in stiske je terpelo jeruzalemsko mesto, ko so ga sovražniki razdirali, sem vam že povedal, ko sem razlagal te-le evangeljske besede: „Jezus je pogledal mesto in se razjokal nad njim.“ Kedar slišite, da je Bog zavoljo izvoljenih, zavoljo pobožnih in pravičnih skercil število dni stisk in nadlog: smete tudi zagotovljeni biti, da vas Bog nikdar ne bo zaverigel ali zapustil, če bote pravični. Naj tudi

stiske in nadloge pridejo, deržite se le pravice pa keršanskega življenja, saj bo vsakega križa kdaj konec; Bog ne bo pozabil tolažbe vliiti v vaše serce ob pravem času in pomoč poslati.

Drugi vzrok, zavoljo kterega jim bo treba naglo pobegniti, je bila nevarnost pohujšanja, ki pred njo Jezus tako-le svari: „Takrat, ako vam kdo poreče: Glejte! tukaj je Kristus ali tam, ne verjemite. Zakaj vstali bodo krivi preroki in bodo delali velike znamenja in čudeže tako da bi bili zapeljani tudi izvoljeni (ko bi bilo mogoče). Glejte! pred sem vam povedal. Ako vam tedaj porekó: Glejte! v puščavi je, ne hodite venkaj; glejte! v hramu je, ne verjemite.“ To svarjenje že za prve kristjane zastran Judov ni bilo brez koristi; zakaj stari judovski zgodovinar Jožef Flavij priča, da je tačas resnično bilo nekaj ljudi, ki so se med puntarskimi Judi za Kristusa in Mesija ustili. Pa ravno to svarjenje velja tudi nam, ljubi moji! in vsem kristjanom; tudi nas in vse kristjane je Kristus svaril, lažnjivim prerokom verjeti, kateri uče kaj družega, nego to, kar je učil Kristus in njegova sveta rimska katolijska cerkev. Če bi nas utegnili zmotiti krivi učeniiki, ter nam popačiti pravo Kristusovo vero, ne bomo se mogli izgovarjati pri slednji sodbi, ker nas je Sin božji že ob pravem času svaril, da jim ne smemo verovati.

Tretji vzrok hitrega bega posnamemo pa iz teh-le besedi Kristusovih: „Ker kakor blisk pride od solnčnega izhoda in se posveti do zahoda: tako bo tudi prihod Sinu človekovega. Kjerkoli bo namreč mertvo truplo, ondi se bodo zbirali tudi orli.“ To se pravi: Pravoverni naj beže naglo naglo pred armado Rimljanov, ki bodo Jeruzalem obsuli, zato ker bo njih prihod nepričakovan in ker bojo njih trume segle na široko in dolgo in se tedaj počasnemu človeku ne bo mogoče odtegniti rokam preganjavcev. Mertvo truplo so Judje, orli so pa sovražni Rimljani. Kjerkoli bodo Judje, ondi bodo tudi njihovi sovražniki. In v resnici je moral judovski narod v Siriji, Feniciji, v Egiptu, v Antiohiji, v Aleksandriji, v Tiru in po drugih krajih sila veliko sovraštva in preganjanja terpeti. Kratko in malo, vse in povsod se je dopolnilo, kar je Gospod o razdjanji Jeruzalema prerokoval. Silne nadloge so stiskale Jude; tempelj in mesto sta bila razderta; kamen ni na kamnu obležal. Minul je Jeruzalem in tempelj njegov, Kristusove besede pa niso - minule. Razderti Jeruzalem nam je gotova in strašna priča, da bo tudi vesoljni svet kedaj končan; zakaj Kristus, ki je razdjanje jeruzalemskega mesta pred povedal, je tudi prerokoval, da bo sveta tudi enkrat konec, kar beremo v drugem delu današnjega svetega evangelja.

II. Kristus prerokuje, da bo sveta kedaj konec.

Ljubi moji farmani! kar sv. Matevž v drugem delu današnjega svetega evangelja pravi zastran konca sveta, ravno to nam z drugimi besedami tudi sv. Lukež pripoveduje v svetem evangelju, ki ga bomo brali danes teden prvo adventno nedeljo.

Ker vam bom v prihodnji pridigi razložil Kristusovo prerokovanje o končanju sveta, vam bom danes govoril na dve druge vprašanji, ki tistim ne bote neimenitne, kateri pazljivo bere današnje sveto evangelje.

Pervo vprašanje.

Zakaj najdemo v evangelijskih bukvah samo 24 pobinkoštnih nedelj, ko je vendar v pratiki ali koledarji za letošnje leto odmenjenih 27 nedelj, za nektero leto je pa 26, za nektero 25 in za nektero leto je celo odločenih 28 pobinkoštnih nedelj?

Ta reč se tako-le godi: Binkoštna nedelja se ravna vselej po velikonočni nedelji. Binkošti pridejo zmirom sedem nedelj po veliki noči na versto. Če je velikonočna nedelja zgodaj, so tudi binkošti zgodaj; če pride velikonočna nedelja bolj pozno, so tudi binkošti bolj pozne. Čim bolj zgodne ko so binkošti, timveč nedelj se lahko dene med binkoštno nedeljo in adventom. Da pa velikonočno nedeljo vsako leto eno ali več nedelj pred ali poznejše praznujemo, pride od tod, ker se obhaja velika noč vselej tisto nedeljo, ki je prva po prvi polni luni spomladi, ko sta bila noč in dan že enako dolga. Ker je tedaj prva spomladanska polna luna zdaj bolj zgodna zdaj poznejša, mora tudi velika noč, morajo pa tudi binkošti biti pred ali poznejše. Če je velika noč bolj zgodna, pa tudi pust pred na versto pride in torej potrebujemo manj nedelj po svetih treh kraljih; tedaj nam ostanejo po svetih treh kraljih ena, dve, tri ali celo štiri nedelje, ki jih lahko pobinkoštnim nedeljam prištejemo, kolikor se jih potrebuje, vendar tako, da današnje sveto evangelje beremo vselej poslednjo pobinkoštno nedeljo, če tudi 25, 26, 27 ali 28 pobinkoštnih nedelj štejemo.

Drugo vprašanje.

Zakaj pa se sveto evangelje od „gnjusobe razdjanja“ bere vselej poslednjo pobinkoštno nedeljo?

Tudi to vam bom z malo besedami povedal. Zadnja pobinkoštna nedelja je konec cerkvenega leta, ki se v mašnih bukvah, v brevirju, pa tudi v naših evangelijskih bukvah, ktere so vravnane po cerkvenem letu, začenja vsako leto s prvo adventno nedeljo.

Z današnjo nedeljo gre tedaj v duhovnih in cerkvenih rečéh leto h koncu. Danes nas cerkev opominja, kako je razdjanje jeruzalemskega mesta konec storil judovski sinagogi in kako bo vesoljni svet slednji dan končan; to nam pripoveduje ravno današnje sveto evangelje. Ali ni torej današnje sveto evangelje za danes odloženo kakor nalašč? Gotovo; zakaj sv. Duh pravi: „Človek! spomni se pri vseh delih slednjih reči in vekomaj ne boš grešil. Amen.“

Homilija za praznik vseh svetnikov.

„In je odperl svoja usta in je učil.“ Mat. 5, 2.

V v o d.

Za praznik vseh svetnikov božjih, ki nam ga sveta cerkev danes obhajati zapoveduje, nobeno sveto evangelje ni bolj pripravno, kakor evangelje od osem blagrov, ki se bere v današnjem svetem evangelju. Osmero blagrov je osmero stopnic, po katerih so svetniki k Bogu do zveličanja dospeli; in ker tudi mi v družbo svetnikov v nebesa dospeti želimo, moremo tudi mi le po teh stopnicah gor-ta priti.

Najpred, ljubi moji! si morate k sercu vzeti, da nauki od blagrov, ki se vam danes berejo, ne izhajajo od kakenga človeka, ampak, da nam jih je Bog sam povedal. Jezus Kristus sam, ki je v starem testamentu kot Bog po prerokih govoril, potem pa apostelnom usta odperl, da so govorili, Jezus Kristus sam odpre tukaj svoje usta ter uči svoje učence, kaj jim je storiti, da dosežejo večno zveličanje: smemo tedaj tudi mi verjeti, da je vse gola resnica, kar je zapopadenega v osmero blagrih. Najte tedaj! in mislite si, da ste na gori, kjer je Jezus Kristus govoril; mislite si ga v sredi med vami in čujte osmero blagrov iz njegovih lastnih ust, ki vam jih bom jaz v njegovem imenu razložil.

Le dobro me poslušajte!

Razlaga.

I. Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.

1. Pred vsem drugim se tukaj blagor obeta revnim, pa ne samo revnim, temuč revnim v duhu. Revni v duhu so prvič tisti, ki so ponižnega serca; zakaj kakor je človek reven zastran denarja in blaga, ako ima obojega le malo, enako je reven v duhu, če ima malo duha, to se pravi malo visokega duha, ki sega kvišku čez druge in se prevzetnost ali pa napuh imenuje. Revni v duhu so drugič tisti, kateri, naj so že revni ali bogati zastran časnega blaga, v svojem sercu posvetno premoženje zaničujejo, v revščini križ svojega uboštva poterpežljivo nosijo, v bogastvu svojega serca na bogatije ne navezujejo, ampak za potrebne reči porabijo in če jim kaj ostaja, svojo obilnost v božjo čast ali pa v korist svojega bližnjega obračajo. Reven v duhu je tedaj človek, ki je njegova duša čista vsega napuha in vse lakomnosti.

2. Takemu človeku je obljubljeno nebeško kraljestvo; čem bolj se na zemlji ponižuje, tem bolj bo unkraj groba povišan; manj ko jim je mar za posvetno blago, bolj gotovo bodo večne zaklade dosegli. Revnega v duhu Bog vzame v svoje kraljestvo, to se pravi, on mu razodene in odkrije skrivnosti vere; on napolnuje njegovo serce s sladkostmi nebeških milosti; on mu pripravi prostor med svojimi izvoljenimi.

II. Blagor krotkim, ker oni bodo zemljo posedli.

1. Druga sorta ljudi, katerim se blagor obeta, so krotki, so kristjani, kateri se trudijo zavoljo Boga pohlevnega serca biti. Pohlevno pa je tisto serce, katero ni oestro in terdo kakor les ali kamen, ampak mehko kakor vosek; pohlevno je tisto serce, ki se ne raztogoti enako hudi burji, temuč vselej mirno ostane, enako tihemu potoku, ki se solnce v njem ogleduje. Če namreč človek naglo jezo hitro premaga in če se v vseh rečeh božji postavi ukloni in podverže; če vselej rajši druge uboga kakor sebe; če sovraštvo premaguje z ljubeznijo in prijaznostjo, če sitnosti poterpežljivo premaguje in vkljub vsem zopernostim vedno pokojen in miren ostane: potlej se more reči, da je krotkega serca.

2. Krotki bodo zemljo ali deželo posedli. Njih notranji dom bo miren, njih serce pokojno, veselo in zadovoljno enako človeku, ki ga v njegovi deželi in na njegovem domu živa duša ne nadleguje in ne draži. Imeli bodo trdno zdravje in dolgo življenje

na tem svetu, na zemlji, kjer toliko ljudi zavoljo togote, jeze in sitnosti prezgodaj umerje. Posedli bodo zemljo živih, kraj izvoljenih v nebesih, kjer bodo uživali večni mir in pokoj v čisti ljubezni med sebo.

III. Blagor žalostnim, ker oni bodo oveseljeni.

1. Je-li tedaj tudi kaka žalost, ki se ji blagor obeta? Morejo tedaj tudi solze človeku koristne biti? Gotova je resnica, ljubi moji! pravi blagor se ne nahaja v smehu in šalah, ampak po besedah Kristusovih v žalosti, v joku in solzah. Ako nam svet v resnici ni družega nego dolina solz in nadlog; ako se posvetnih veselje in minljivih kratkočasnic zderžujemo; ako človeški rod, ki mora toliko terpeti, iz celega serca milujemo; ako jokamo in žalujemo, da ljudje Boga, svojega nebeškega Očeta in njegovega Sina Jezusa Kristusa tako malo spoznajo in ljubijo in tako pogosto žalijo; potlej se smemo šteti med žalostne, katerim Jezus blagor obeta.

2. Oni bodo oveseljeni in potolaženi. Med tem, ko posvetnjaki že na tem svetu mnogokrat žalostno končajo: potolaži ljubi nebeški Oče že na tem svetu svoje otroke, ki terpe zavoljo njegove slave in časti, ter napolni njihove serca z veseljem, ki jih za vse prelite solze ohilno odškoduje. In če bogati požeruh, kateri ima v življenji vsega na kupe, po smerti gori v peklenskih žerjavicah: bo konec revnega Lazara, ki je od zibeli do groba le žalost in nadloge terpel, vesel in srečen; angelji božji bodo prišli ter ga nesli v naročje Abrahamovo, v večno veselje.

III. Blagor lačnim in žejnim pravice, ker oni bodo nasiteni.

1. Kdo so pa ti, ki jih žeja po pravici ali ki so lačni pravice? To so tisti, ki tako hrepené po dobrih delih, kakor lačni in žejni človek po jedi in pijači. Človek, kateri se trudi na vso moč, zapovedi božje na vse strani dopolnovati, po svojem stanu živeti in nobene dolžnosti zanemarjati, svoj dušni stan od dne do dne izboljševati, je žejen in lačen pravice.

2. Take duše bodo nasitene. Bog, ki nam pripomore k dobrim sklepom, nam bo tudi pomagal, da jih bomo v djanji izpeljali. Čem bolj bomo hrepeneli po keršanskih čednostih, tem več veselja nam bodo delale. Dobra vest, ki nam je zoper našo lastno voljo nikdo yzeti ne more, bo naše neprecenljivo premoženje in zaklad obilne vrednosti. Čem bolj bomo ljubili Boga, tem bolj se nam bo zdel ljubezni vreden, in kedar bomo kdaj z njim tesno zvezani, ne bomo razun njega vekomaj nič več želeli in iskali.

V. Blagor usmiljenim, ker oni bodo usmiljenje dosegli.

1. Usmiljen se imenuje človek, kateri, kedar kaj ima ali premore, od svojega premoženja drugim rad deli, ki so v potrebah; kateri nikogar ne razžali in rade volje odpusti, če njega kdo razžali.

2. Takemu kristjanu se blagor obeta, zakaj tudi on bo pri Bogu usmiljenje dosegel. Dajte, in se vam bo dalo; odpustite in tudi vam se bo odpuščalo. Bog, ki je zapovedal svojega bližnjega ljubiti kakor sebe, ljubi vsakega siromaka in vbornega človeka kakor sebe, ker je djal, da, kar se zavoljo njega bližnjemu stori, tako sprejme, kakor bi se bilo njemu storilo.

VI. Blagor jim, kateri so čistega serca, ker oni bodo Boga gledali.

1. Čisto je serce, ktero ni oskrunjeno z grešnimi madeži; ktero nima nobenega prostora za prostovoljne hudobne misli ali želje, ktero je deviško in ki ni navezano na kako posvelno stvar; ktero ljubi le to, kar je v resnici ljubezni vredno, namreč Boga in kar je njemu všečnega.

2. Blagor vsem, ki so takega serca, oni bodo Boga gledali. Bog je duh in se torej ne more viditi s telesnim očesom, ampak z dušnim ga človek more gledati in spoznati in s srcem ga more ljubiti. Kakor so nam lepote narave bolj jasne in očitne, če so naše telesne oči bolj čiste in zdrave, enako bomo tudi lastnosti božje bolj spoznavali in ljubili, dokler bo naše serce čisto in neomadeževano z grehom. Čistost serca je zrcalo, v katerem zasvitava jasnost božja. Ohranimo si tedaj tukaj na zemlji svoje serca čiste in rastili bomo od dne do dne v spoznanji Boga, v nebesih pa bomo gledali nepopisljivo lepoto njegovega obličja z angelji in svetniki vred na vekomaj.

VII. Blagor mirnim, ker bodo otroci božji imenovani.

Mirni so tisti ljudje, katerim ni nobena reč bolj zoperna, kakor nepokoj in razpertije in punt v deželi; kreg in prepir v soseski, neednost in sprekarjanje pri sosedih in doma. Taki ljudje nikjer in nikdar miru ne kalé, ampak si prizadevajo razpertije poravnati; če jih kdo na desno lice udari, po besedah Jezusovih rajši še levo nastavijo, kakor da bi se s silo branili; če jim kdo plajš vzame, rajši še suknjo dajo, kakor da bi se z njim pravdali in pričkali.

2. Svet jih sicer zaničuje in pravi, da nimajo serca; Kristus pa jim blagor obeta in pravi, da „bodo otroci božji imenovani“. Zlodej je bil prvi, ki je v nebesih nepokoja bil kriv; tedaj bodo

tisti, kateri iščejo tir in prepir, gotovo otroci zlodeja imenovani. Bog je pa Bog miru, ki njegovo solnce sije nad pravične in krivične, in ki pusti deževati na hudobne in dobre ljudi; zato se imenujejo mirni, ki svoje sovražnike ljubijo in tistim dobro storé, kateri jih sovražijo in preganjajo, otroci božji in bodo tudi enkrat kraljestvo nebeško podedovali.

VIII. Blagor zavoljo pravice preganjanim, ker njih je nebeško kraljestvo.

1. Glejte, ljubi moji! še celo preganjanje človeku blagor donaša in k zveličanju pripomore; vendar le tisto preganjanje, ki ga človek terpi zavoljo pravice, zavoljo Kristusovih nauk in po nedolžnem; in tudi le takrat, kedar preganjanje s poterpežljivostjo terpimo. Nikarte tedaj mermrati, če vas po nedolžnem tožijo, zaničujejo in zatirajo: terpite preganjanje zavoljo pravice.

2. Blagor se vam za preganjanje obeta in nebeško kraljestvo. Ne tirjam, da bi morali meni verjeti, verujte Gospodu Zveličarju, ki vam gotovo resnico govori, kedar pravi: „Blagor vam, kedar vas bodo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili; veselite se in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.“

Ozrite se kvišku, ljubi moji! kedar se vam na zemlji terda godi; spomnite se svetnikov, kedar vas hudobni ljudje preganjajo; molite in premišlujte v stiskah in skušnjavah osmero blagrov; oni so kratek popis življenja svetnikov. Ali so pa morda svetniki po kakem drugem potu blagor dosegli? Kristus nas uči, da so blagor dosegli, ker so bili revni v duhu in krotkega serca; da so blagor dosegli, ker so na zemlji žalovali in žejni in lačni bili pravice; da so blagor dosegli, ker so bili usmiljenega in čistega serca; da so blagor dosegli, ker so mir ljubili in zavoljo pravice preganjanje terpeli. Po katerem nauku osmero blagrov pa smo se mi dosihmal ravnali? Žalost, grenka žalost bi morala napolniti naše serca, če dosihdob še po nobenem nismo živeli. Poprašujmo svojo vest, in kjer najdemo kaj napčnega, poravnajmo brez zamude po izgledu svetnikov, da bomo tudi mi ž njimi vred blagor večnega življenja dosegli. Amen.

Pridiga na dan vseh vernih duš.

(Misli na mertvišču; gov. J. S.)

„Kaj je vaše življenje? Dim je, kateri se za malo časa prikaže in potlej spet zgine.“ Jak. 4, 15.

V v o d.

Poznam skerbno mater, ktera tudi svojih mertvih sinov in hčer ne pozabi. Ktera pa je ta skerbna mati? Sveta katoljška cerkev je, ktera posebno danes in juter svoje verne otroke vabi tu sem v hišo žalovanja, da se spominjajo v pobožni molitvi svojih rajnih bratov in sestic. Pa bolj glasno, kakor drugekrati nam kliče ona danes v spomin besede nebeškega Očeta: „Prah si (o človek!) in v prah se boš povernil.“

O kako hitro se res vse spremeni! Glejte, ravno zdaj smo se ozirali proti nebesom, tje gor k svojim srečnim bratom in sesticam. Zaupljivo smo jih v pomoč klicali rekoč: „Vsi svetniki in svetnice božje. Prosite Boga za nas!“ Zdaj pa stoji pred nami mertvaška truga in zvonov žalostni glasi nas milo vabijo, spomniti se tistih bratov in sester, ki naše pomoči potrebujejo in nam milo kličejo: Usmilite se nas, usmilite se nas, vsaj vi prijatli naši! ker Gospodova roka nas je zadela.“ Tavžent in tavžent kristjanov povzdiguje danes svoje roke proti nebesom, tavžent in tavžent britkih solz pada na mater černo zemljo. In tudi vas, ljubi moji brati in sestre! vidim danes veliko zbranih in zdite se mi bolj žalostni, kakor drugekrati. Zdi se mi tudi, da vidim v marsikterem očesu solze igrati. Kaj pa je, ljubi moji! ali vas straši bližnja zima, ktera nam že na vrata terka? O ne samo to, temuč nekaj družega je: Žalostni se danes ozirate po marsikterem ljubem, kterega ni več tukaj med nami. Tudi letos se je polnil naš britof, ker od vseh svetih lanskega leta jih je do zdaj vseh skupaj pomerlo 44, in scer 29 možkih in 15 ženskih. Med temi je bilo dosti mladih. Še celo za naglo smertjo so nekteri umerli. Gotovo jih je mnogo od njih lani pridigo za mertve poslušalo. Niso mislili, da bomo danes pa že mi po njih grobih hodili. Oni so poterdili, kako resnične so besede sv. Jakopa, ktere ste že v začetku slišali: „Kaj

je naše življenje? Dim je, kateri sē za malo časa prikaže in potlej spet zgine.

O da se človek le preveč na svoje stare dni zanaša in misli, da daleč je še pot do groba, med tem, ko britka smert kosi in kosi brez razločka. Zdaj poterka z boleznijo na piškovo hišo tvojega trupla; zdaj te vzame hitro, preden se previdiš. Sivi starček o svoji palici, mladeneč v svoji moči, dekla z lepim, rudečim obrazom, otrok, ki še v maternem krilu počiva, padajo kakor trava pred koso večnega Sodnika. Ja ljubeznivi! vsi smo zapisani v kerstnih bukvah; danes bi pa za gotovo rekel, da drugo leto o tem času ne bomo vsi skupaj, kakor danes. Marsikterega iz naše srede bodo zapisali v druge farne bukve; in tem se pravi: „mertvaške bukve“. Pojdimo torej danes, kakor nas sv. Duh sam opominja; pojdimo v hišo žalovanja; pojdimo vunkaj na britof, obiskat rajnih grobe! „Le za nami! le za nami! nam kličejo mertvi. „Danes meni, jutri tebi!“ se nam oglašā od groba do groba.

Te resnice bomo z božjo pomočjo tudi mi danes nekoliko premišljevali. Preden pa začnem, bi vam rad še enkrat v spomin poklical besede sv. Jakopa: „Kaj je naše življenje? Dim je, kateri se za malo časa prikaže in potlej spet zgine.“

R a z l a g a.

1. a) Od novorojenega otroka ne vemo, ali bo srečen ali nesrečen, ali bo bogat, ali bo beraško palico nosil; pa vendar za gotovo vemo, da bo enkrat umerl; „ker človek, od žene rojen, le kratek čas živi“, govori že poterpežljivi Job. „Kakor cvetlica se razeveti, pa kmalo bo pomandran.“ To je torej prva resnica, ktera nam živo pred oči stopi, kedar grobe pregledujemo. — Vsako minuto, ja vsaki trenutek umirajo ljudje. Milijon in milijon jih je že pomerlo, in preden se bo pisalo 1966, že gotovo nas nobenega ne bo. In naj bi tudi živel sto let, se bo vendar enkrat od tebe reklo: „Živel je, pa je umerl“. Ja, ljubi moj! že veliko znancev in prijateljev si spremil k pogrebu; glej! ravno tako bodo tebe spremili tudi drugi. Danes pa ti iz vsacega groba strašen glas nasproti doni: „Mi smo bili, kar si zdaj ti; pa v kratkem boš ti, kar smo zdaj mi.“

b) Kakšni so pa mertvi v grobih? Na to vprašanje naj vam odgovori sv. Alfonz, ki mertvo truplo takole popisuje: „Najpred bo truplo rumeno, in za tem postane čрно. Zdaj se na celem truplu bela plesnoba naredi in smradljivi gnoj iz njega teče. Zaredijo se červi in se gostijo s tvojim mesom. Kos za kosom odpada, in

nazadnje ničesar ne ostane, razun nekterih smradljivih kosti, ktere pa tudi s časoma strohné.“ „Razdrobljeni bodo“, govori prerok Daniel, „in bodo kakor prah v skednju, kterega veter odnese“.

c) Kaj, ljubi moj! ti pa te mertvaške kosti oznanujejo? Ali ne vidiš, da očitno ti kažejo, kako hitro se boš tudi ti v prah spremenil? One so žive priče, da prešla bo lepota tvojega telesa kakor tudi povene roža, kedar jo jutranjna slana popari. Te kosti ti kažejo, da vse posvetno zgine, kakor beži jutranja megla pred rumenim solncem. Torej, ljubeznivi! vzemite si k sercu ta nauk in premišlujte večkrat to pervo resnico, ktero vam danes grobi vaših rajnih tako živo v spomin kličejo. In le sami presodite! Kaj pomaga zdaj mertvim, da so nekdej po grešnih potih hodili? Kje so zdaj rudeče lica nespametne deklice, ktera je tako rada po kerčmah letala na raje, in se tudi ni sramovala z drugim spolom na svečarije in druge grešne veselice hoditi? Kaj ostane bogatincu od kupov denarja in blaga, na katerem marsiktera britka solza zatiranih sirot visi? On ima seer na svojem grobu dragi spomin; ti pa si revež, in ti morebiti še revnega lesenega križica nihče postavil ne bo; pa poglej v grob, in videl boš, da se prah revnega od prahu bogatega in imenitnega čisto nič ne razloči. O kako strašna je ta resnica za krivičnega bogatinca; pa tolažljiva je za brumnega reveža!

2. a) Pa človek ne obstoji samo iz telesa, temveč tudi iz neumerjoče duše; toraj moramo tudi za dušo nekoliko pogledati, kedar zapusti revno hišo človeškega telesa. Duša, kakor božji duh in podoba božja ne more umreti. Bo torej večno živela; zatoorej bodo molili tudi mašnik nad teboj, kedar te bodo pogrebei v jamo pokladali: „Spremlji zemlja, kar je tvojega; naj sprejme Bog, kar je Njegovega; telo je bilo iz zemlje vzeto, duša pa je bila od zgoraj vdihnjena.“ Ker vemo, da duša ne umerje, kje pa prebiva po smerti telesa? Na to nam sv. Bernard tako-le odgovori: „Trojni kraji so, v ktere duše mertvih pridejo, kamor si zaslužijo: pekel, vice in nebesa. V pekel pridejo hudobni, v vice duše, ktere še niso popolnoma čiste, v nebesa popolnoma čiste. Ktere v pekel pridejo, ne morejo nikdar rešene biti, ker iz pekla ni rešenja. Ktere so v nebesih, se že popolnoma v Bogu veselé in vživajo neizrečeno čast in veselje. Ker duše iz pekla ne morejo rešene biti, ktere so pa v nebesih, naših prošinj ne potrebujejo; torej je naša sveta dolžnost, se usmiliti duš v vicah, s kterimi smo v keršanski ljubezni sklenjeni.“

b) Ja, ljubeznjivi! duša slehernega, ki je pred nami umerl, je že stala pred pravičnim sodnikom in je bila po svojem zadolženju obsojena. Kje so duše naših rajnih? Tega ne vemo, upamo pa, da

jih usmiljeni Oče ni popolnoma zaverigel. Ali pa že gledajo obličje božje? Iz serca bi jim to privošili; pa čudne so besede sv. pisma: „Nič omadeževanega ne pojde v nebeško kraljestvo.“ Božje oko vidi tudi najmanjši madež; torej, kar ni popolnoma čistega, ne gre v nebeško kraljestvo. Seer je v zakramentu svete pokore odpuščen greh, kakor tudi večne kazni; pa ostanejo še časne kazni, katere duše v vicah terpeti morajo (če že na svetu niso za grehe zadosti storile), dokler pravici božji zadosti storé.

c) Splošna misel je, da se verne duše v vicah v ognju pokoré. Bodi si pa ogenj ali drugo, to je vendar resnično, da njih pokorenje je silno veliko. Ja sv. Ciril še celo terdi, da med peklen-skimi mukami in med mukami vic je le ta razloček, da peklen-ske muke so večne, muke duš v vicah pa časne. Pa, če bi že ničesar družega ne vedeli, kakor samo to, da duše v vicah še ne gledajo božjega obličja, nas mora že v sercu ganiti. Ker to je vernim dušam silna silna britkost, da jim še ni pripuščeno k Bogu iti, katerega čez vse ljubijo.

d) Ali jim zamoremo pomagati? Gotovo, saj nam je to neskončno usmiljeni Bog sam razodel, ki že v svetem pismu starega zakona tako-le govori: „Sveta in dobra je misel za mertve moliti, da bi bili grehov rešeni.“

Mi jim torej pomagati zamoremo z molitvijo. Pomagati jim zamoremo z daritvijo svete maše, z milošno in drugimi dobrimi deli. In glejte! iz teh dobrih del tudi sami dobiček imamo, saj Kristus sam govori: „Zveličani so usmiljeni, zakaj usmiljenje bodo dosegli.“

3. a) Tako, ljubeznjivi! bi morali za mertve skrbeti; pa Bogu bodi potoženo! da veliko kristjanov se malo zmeni za svoje rajne. Veliko jih živi, kakor bi ne bilo ne smerti, ne večnosti. Ja, odkrito vam povem, ljubi moji! kjer sem že bil, bodi si v mestih ali na deželi, povsod sem še videl, da vsaj današnji dan so ljudje mirni, in moléé hodijo molit na grobe svojih ljubih. In res, kamnitno serce bi moral imeti, katerega bi danes ne ganile na grobéh goreče sveče; pa kako se pri nas godi? Pri nas — oh naj molčim! ker bojim se poštene in pobožne serca še bolj žalostne storiti; saj tvoja pravična roka, o Gospod! bo gotovo prej ali poznej ojstro zadela tiste, ki s svojim pijančevanjem in vpitjem Tebi nečast, dušam v vicah pa žalost delajo! O ljubi moj! ako se še količkaj spomniš na svoje rajne, pojdi danes na britof! Glej, vsaka stopinja po britofu je žegnana zemlja, prah tavžent in tavžent kristjanov! Postoj nekoliko in pomisli: Ta moja glava bo tudi kmalo mertvaška črepinja, te roke in noge bodo kmalo suhe kosti, cel život peščica prahu in kaj bo za mojo dušo?

Da tudi današnjega opominovanja ne pozabiš, misli si, ko se že v posteljo vležeš, da že v rokah deržiš mrtvaško svečo. Pri tej sveči pomisli svoje grehe, obudi serčno grevengo in poravnaj vse, preden te na mrtvaški oder položijo in ti zvonovi žalostno pesem zapoje. Glej, tvoje življenje je kratko, ojstra božja sodba! Bog naj se te usmili!

b) Do vas pa pošteni... kerčmarji! imam danes prav lepo prošnjo. Jaz gotovo vem, da vaše dobre serca mislijo danes na marsikterega, ki že ni več med nami; in prepričan sem, da vam je še pred očmi moje odkritoserčno opominovanje od devete nedelje po binkošti. Tedaj sem jaz večkrat ponovil Kristusove besede: „Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi.“ In, glejte! danes se mi zdi, kakor bi stale duše vaših rajnih in vse verne duše pred vami in žalostno ponavljale: „Kaj vam pomaga, ako si svet pridobite, na svoji duši pa škodo terpite?“ Kmalo, kmalo pojdete za nami. Kaj vam pomaga grešni denar, katerega med pridigo in božjo službo za pijačo dobite? Težil vas bo na slednjo uro. Kaj vam pomaga izgovor: „Če jaz ne, pa drugi.“ Sami bote na smertni postelji; čisto sami pojdete pred ojštega sodnika, za-se bote odgovor dajali, ne za druge. Glejte! stojite danes na naših grobih, pomolite in tudi milošno med uboge bolj obilno delite; pa lepa milošnja bo tudi ta za vas, ako danes iz ljubezni do Boga in vernih duš v vicah, po dokončanih molitvah pijancem pijače ne točite. Tudi vi pojdete enkrat za vašimi rajnimi in drugi bodo po vaših grobih hodili; „ker človeku je odločeno“, govori sv. Pavl, „enkrat umreti, po tem pa pride sodba.“

c) Pa bodi si, kdor koli hočeš. Za vsacega je današnji dan žalostna pridiga. Vsaki naj se pri grobih modrosti uči!

Ljubi otroci! vi stojite danes na grobu svojega očeta, svoje matere. Silno ste žalovali za njimi; pa kakor hitro so jih z zemljo zagrnili, tako hitro ste jih pozabili. Koliko so skerbeli za vas, morebiti še preveč, da morajo zdaj za to terpeti. Cele noči so ljuba mati prebudeli pri vaši postelji. Precej, ko ste govoriti jeli, so vas učili sveti križ delati, in pripovedovali so vam od ljubelega Bogeke, ki nas vse očetovsko ljubi. Vedno, ja še na smertni postelji so želeli in so vas opominjali, brumno živeti in greha se varovati. Vi ste jim obljubili, vse to storiti. Zdaj vas seer več ne opominjajo, pa naj vas spomni njih grob! Glejte roke, katere so vas sveti križ delati učile, in jezik, ki vam je toliko lepega od Boga pripovedal, so zdaj že sognjile. Mrtvih staršev sicer obuditi ne morete; pa pomagati njih dušam zamorete. Morebiti tudi one žalostno kličejo: „Usmilite se nas, usmilite se nas, vsaj vi sini in hčere naše! veliko terpimo zavolj vas, ker smo vam preveč skoz

perste gledali. Bodite pridni otroci. Ne hodite v slabe tovaršije! Ne letajte po kerčmah na raje, in bolj kakor strupenega modrosa varujte se grešnega znanja! Le pomislite, da bodo tudi vaše truplo kmalo červi jedli, in, o reveži! kaj bo za vašo neumerjočo dušo!

Kristjan! ti morebiti stojiš na grobu tistega, s katerim si večkrat grešil. Njegova hitra smert te je prestrašila. Povsod te je bilo strah, ker povsod ti je bil pred očmi spomin tvojih in njegovih grehov. Ali si se pa od tega časa tudi že poboljšal?

Ti stojiš danes na grobu svojega moža, svoje žene. Glej roke, ktere sta si pred oltarjem v znamenje večne ljubezni in zvestobe podala, zdaj že v grobu trohnijo; pa vprašaj danes svojo vest, ali nisi kaj ti kriv hitre smerti svoje žene? Žena, pomisli, ali ti vest nič ne očita? Ali bi zamogla zdaj brez straha stopiti pred ojstrega sodnika?

Ja, ljubi moji brati in sestre! Vsi skupaj se imamo danes pri grobih dosti učiti. Idimo torej po tem tu ven na britof! Pomislimo, da vsem nam je odločeno enkrat umreti, po tem pa pride sodba, ojstra sodba. Kaj nam pomagajo časni zakladi, ktere rija in moli snedó? Poskerbimo si večnih zakladov, ktere bomo v nebesih vživali, ker „kaj je naše življenje? Dim je, kteri se za malo časa prikaže in potlej spet zgine.“

S k l e p.

Lepa, ljubeznjivi! je prilika od figovega drevesa, od ktere ga je gospodar sadu iskal, pa ga ni našel. Zatorej je rekel gorniku: „Glej, tri leta je, kar hodim iskat sadu na tem figovem drevesu, in ga ne najdem; posekaj ga tedaj! čemu še prostor jemlje?“ On pa je odgovoril in mu rekel: „Gospod! še to leto ga pusti, da ga okopljem in mu pognojim, če kje sad obrodi; če pa ne, ga boš potlej posekal.“ Kdo drugi, kakor mi, o Gospod! smo tisto figovo drevo? Že več, kakor tri leta pričakuješ sad od nas, pa mi obrodimo le ternje in osat. Ti nam kažeš, da tudi z naglo smertjo kličeš pred svoj sodni stol, pa to nas ne omehči. Pridiguješ nam, v serce nas peče; pa kaj, ker se naše solze tako zgodaj posušijo; tožile nas bodo enkrat pridige, tožila nas bo tudi današnja pridiga, če se ne poboljšamo! Kaj torej čakaš, o Gospod! posekaj to drevo in verzi ga v ogenj! Pa vendar, o Gospod! ne! ne! prizanesi še en čas! Ali hočemo obupati? O to ne, saj te slišimo klicati: „Iščite me in našli me bote!“ Ja mi te hočemo iskati, in sveti tvoj križ in tvoje kervave rane nam dajo upanje, da nas ne boš

zavergel. Gospod! če boš gledal na naše grehe: o Gospod! kdo bo obstal? Ali pri tebi je odpuščanje grehov, in zavoljo tvoje postave čakam na tebe, o Gospod!“ Usmili se pa tudi naših rajnih bratov in sestic, usmili se vseh vernih duš v vicah! Operi jih s svojo rešujočo kervjo, da bodo skoraj gledale obličje nas vseh Očeta, kateri je v nebesih! „Requiem aeternam dona eis Domine. Et lua perpetua luceat eis!“ Gospod, daj jim večni mir, in večna luč naj jim sveti! Amen.

Pridiga v god sv. Leonarda.

(Dobre dela so potrebne k veri, k gnadi in k zveličanju;
gov. M. T.)

„Tudi vi bodite pripravljeni, ker ob uri, ko se vam ne zdi, bo Sin človekov prišel.“ Luk. 12, 40.

V v o d.

Sin božji se ni le zato včlovečil, da je s svojim terpljenjem in s svojo smertjo na križu človeški rod peklenske sužnosti rešil, temuč, da nam je tudi zgled zapustil, pravi sv. Peter, naj hodimo po njegovih stopinjah. Tako nam v Betlehemskega hlevca daje zgled ponižnosti in poterpežljivosti, ker kakor kralj nebes in zemlje leži v lesenih živinskih jasliah na goli slami, v zimi in v revščini. V delavščini svojega rednika nas uči pokorščine in trudapolnega življenja. Ko začne učiti, nam kaže, kako naj svojemu bližnjemu dušne in telesne dela usmiljenja skazujemo. V terpljenji se učimo od njega krotkosti in vdanosti v voljo Očetovo; in še na križi umirajoč nam daje zgled, da večje ljubezni nima nihče, kakor tisti, kdor da življenje za svoje brate.

Zato je po tem Kristusovem zgledu vsakega kristjana, ki hoče tega častitljivega imena vreden biti, poglavitna skerb, da svojega Zveličarja v teh čednostih in v delih usmiljenja posnema, in se tako pripravlja za tisto neznano uro, ko bo Sin človekov prišel. Te zglede pa posebno lepo vidimo vpodobljene v življenji svetnikov. Tako, če se danes ozremo na sv. Leonarda, katerega god smo v torek obhajali, tudi nad njim vidimo njegovo veliko ponižnost in poterpežljivost, ker akoravno je bil sin žlahnih in premožnih staršev,

in mu je bila sloveča služba na kraljevem dvoru v ponudbo, vendar je vsem tem nečimurnostim se odpovedal, in se s težavnim spreobračanjem malikovavcev trudil. Zgled pokorščine nam je, ker je bil pokoren klicu gnade, ki ga je od posvetnega k nebeškemu klicala, in pokoren božjim zapovedim. Zgled revščine nam je, ker se je kralju za drage in obilne darove zavoljo sprošene pomoči zahvalil, in bil le s tolicim prostorčkom v nekem gozdu zadovoljen, da je majhino kapelico v čast matere božje in pa majhino stanovanje za svoje tovarše postavil. Zgled nam je v delih kerščanskega usmiljenja in ljubezni, ker je nevedne učil, grešnike svaril, bolnikom in jetnikom s svojo molitvijo pomagal. Zgled nam je poslednjič v vdanosti v voljo božjo, ker je v svoji veliki starosti Bogu daroval svoje življenje, in ga ponižno prosil, naj ga, če le zasluži, vzame na dom med svoje otroke. — Tako so se izpolnili nad njim besede Jezusove: „Blagor tistemu hlapcu, ki ga Gospod, kedar pride, pripravljenega najde.“

Po zgledu sv. Leonarda in po zgledu drugih svetnikov pa tudi mi bodimo vedno pripravljeni za tisto nam neznano uro. To pa se bo zgodilo, ako je naša poglobljena skerb vse žive dni obrnjena na zaklade dobrih del. Zato bomo danes ob kratkem premišljevali, kako da so nam dobre dela potrebne,

1. Da ohranimo pravo vero;
2. da dosežemo gnado; in
3. da pridemo v nebesa!

Poslušajte!

Razlaga.

1. Dobre dela, pravimo, so potrebne k veri, da s tem overžemo krivoverce, ki pravijo, da je že vera sama brez dobrih del Bogu dopadljiva.

Kristus pri sv. Lukežu (13, 6.) svojim poslušavcem to-le priliko pripoveduje: „Nekdo, pravi, je imel figovo drevo zasajeno v svojem nogradu, in je prišel sadu na njem iskati, in ga ni našel.“ In ko je to tri leta zapored terpelo, veli gorniku rekoč: „Posekaj ga tedaj! čemu prostor jemlje?“

Kar je pa drevo v vinogradu, to je vsaki kristjan v sveti cerkvi. Korenina tega drevesa je zveličanska sveta vera, deblo je v Boga zastavljeno upanje, veje na vse strani razprostrene pa

pomenjajo dvojno ljubezen, do Boga in do bližnjega. Posest teh božjih čednost pa je vsakemu pri svetem kerstu po gnadi božji vlita. Od tega drevesa pa koliko pač Gospod želi, da bi kaj sadu dobrih del obrodilo! Ako pa vidi, da danes, jutri, pojutrajšnjem, četerto in peto leto le nič sadu ni, zapove v svoji pravični jezi, drevo posekati in v ogenj pometati. — Pri tem bi pa kak krivo-verec lahko ugovarjal in rekel: Če prav drevo ni bilo ravno rodovitno, vsaj tudi ni bilo škodljivo; ravno tak sem jaz. Če tudi dobrih del ne doprinašam, vendar pa nisem ne preklinjevec, ali kak tat, tolovaj ali prešestnik. Ali tega, ljubi moj, še ni dosti, da se Bogu dopada. Postavim, ti najdeš na potu na pol nazega in zmerznjenega človeka na tleh ležati, pa greš naprej memo njega in mu nič žalega ne storiš. Ali je pa že tega zadosti? Kerščanska ljubezen ti pravi, da mu moraš tudi usmiljeni Samarijan biti; in sv. Avguštin govori: „To še ni nič, da ga ne oropaš, ako na pol nagega ne oblečeš in na pol zmerznjenega ne ogreješ.“

Sv. Pavl, ko uči Efežane, kako naj se s peklenskim sovražnikom vojskujejo, pravi: „Pred vsem pa poprimite škit vere.“ Zakaj pač apostelj sveto vero primerja s škitom, ne pa s kacim železnim oklepom, z mečem, s sulico ali s čelado? — Poglejte, pri ajdovskih Rimljanih bila je navada, ako se je imel kdo s svojim nasprotnikom bojevati, šel je poprej k ajdovskemu prerokovališču vprašat, bo li zmagal, ali ne. In ako mu je bila ondi zmaga zagotovljena, šel je oborožen v boj, v levi je deržal škit in v desni meč; v boji z nasprotnikom pa se ni nič branil, ker je na prerokovališče zaupal. Še le ko ga je nasprotnik premagal, začel je vpiti in bogovom njih nezvestobo očitati. Precej na to pa je slišal odgovor, da bogovi ne pomagajo tistim, ki se sami ne branijo; treba je, da se sam varuje, in potem se zamore na pomoč bogov zanesti. — Tako, hoče reči sv. Pavel Efežanom, mora tisti, ki hoče peklenskega sovražnika zmagati s škitom svete vere, sedaj tu, sedaj tam se braniti, sedaj v molitvi, sedaj v postih, sedaj v miloščinah, sedaj v delih kerščanskega usmiljenja pomoči iskati.

Ako bi se kdo izgovarjal, da dobrih del k veri ni potreba, ker sveto pismo pravi, da „pravični živi iz vere“, mu lahko to-le nasproti postavim: Ako greva, na priliko, memo kakšne njive, in ti jaz rečem: Od te njive ta in ta kmet živi, je to vse lahko res. Vendar pa iz tega še ne sledi, da unemu kmetu zato, ker ima to njivo, ni treba ne orati, ne sejati, ne pleti, ne žeti. Toraj s tem rečem, da ta kmet od pridelkov te njive živi, ako jo obdeluje. Ravno tako se prerokove besede: „Pravični živi iz vere“, ne umejo tako, kakor da bi bila že vera sama ob sebi za zveličanje zadosti, temuč da le sad vere mu v zveličanje pomaga.

2. So dobre dela potrebne v dosego in v množenje gnade, in sicer v dosego gnade na to vižo, ker Bog gledé na te dobre dela grešnika razsvetljuje, ga meči in budi k spreobrnjenju. Ako je pa človek, ki dobre dela doprinaša, pravičen in torej v gnadi božji, mu doprinesene dobre dela zavoljo Kristusovega zasluženja njegovo gnado zmirej množé, njegovo zasluženje v nebesih vekšajo. — Ozrimo se v spričevanje tega na zgled svetega pisma. Od Abrahama beremo, da je bil na božje povelje pripravljen, svojega edinega sina Izaka na gori Morija Bogu v dar zaklati. Ta pokorščina imela je pri Bogu toliko ceno, da ga je storil očeta vernih in ga zagotovil svoje prijaznosti. S to pokorščino, pravi sv. Jakop, je Abraham opravičenje dosegel. Kralja Nabuhodonozorja je Bog zavoljo malikovavstva zaverigel, da se je sedem let med živino po gojzdu klatil in travo jedel. In glej! prerok mu oznani, da z miloščino še zamore Boga utolažiti in svojo kazen odverniti.

Ako so pa že v stari zavezi dobre dela Bogu tolikanj dopadle, da jih je tako bogato povračeval, koliko bolj mu še le dopadajo v novi zavezi, ker so z zasluženjem in s kervjo Jezusa Kristusa požlabnjene! Že kraljevi prerok pravi: „Kraljica stoji na tvoji desnici v zlatem oblačilu, ogernjena s pisano obleko.“ Ta kraljica je pravična duša, zlato oblačilo je gnada božja, pisana obleka pa pomenja mnogotere čednosti in dobre dela, ki nam gnado zaslužijo in množé. Tega oblačila je manjkalo tistemu evangeljskemu gostu, ki je bil zato z ženitnine pahnjen v vnanje teme. Enake obsodbe imajo pričakovati tisti, ki se za zlato oblačilo in za pisano obleko dobrih del ne zmenijo.

Kaj pa bo s tacim, bi me morda kdo vprašal, ki je sam bolj mlačen kristjan, vendar pa pravi, da drugim dá, da zanj molijo, ali da daje svete maše brati i. t. d. H kralju Antigonu prišel je sin nekega hrabrega vojščaka, ki je pa z lenobo in potrato v velike zadrege zabredel, ter ga prosi, naj mu glede na očetove velike zasluženja iz teh zadreg pomaga. Na to mu kralj odgovori: „Jaz plačilo in dobrote le za lastne zasluženja delim, ne pa za zasluge očetove.“ Ravno tako, pravi sv. Hieronim, Bog poreče kristjanu, kateri bi lahko sam dobro delal, pa noče, ampak se na dobre dela drugih zanaša.

3. Dobre dela so potrebne v večno zveličanje. Pojdimo v duhu na tisto goro, kjer je Kristus svojim poslušavcem razkladal tiste čednosti, s kterimi se večno zveličanje zaslužiti zamore. Tam pravi: „Blagor ubozim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo. Blagor krotkim; blagor pravice lačnim in žejnim; blagor usmilje-

nim; blagor čistim; blagor zavoljo pravice preganjanim!“ Iz tega njegovega nauka se pač dosti očitno lahko razvidi, da tisti denar, s katerimi se zamorejo nebesa kupiti, ni noben drug, kakor dobre dela in voljno prenašanje križev in nadlog. Poglej pa tudi vse verste svetnikov, in nikjer nobenega ne bomo našli, ki bi bil samo po veri ali samo s tem, da ima kerščansko ime, v nebesa prišel. To resnico bo Kristus še bolj očitno razodel tisti dan, kedar bo prišel obdan od svojih angeljev soditi žive in mrtve. Zakaj vsak mora razodet biti pred sodnim stolom Jezusa Kristusa, da prejme, kakor je v življenju delal, ali dobro ali hudo, piše apostelj. Tam torej, ko bodo vse ljudstva pred njim zbrane v dolini Jozafat, obernil se bo najprej k svojim izvoljenim, ter jim poreče: „Pridite, oblagodarjeni mojega Očeta in posedite kraljestvo, vam pripravljeno od začetka sveta; zakaj lačen sem bil, in ste mi dali jesti; žejen sem bil, in ste mi dali piti; nag sem bil, in ste me oblekli; ptujec in ste me pod streho vzeli; bolen, in ste me obiskali; v ječi, in ste me rešili!“

Poglejte, ljubi moji! vzrok večnega plačila Kristus sam zgoli dobre dela našteva; kakor je pomanjkanje teh dobrih del vzrok pogube zaverženih, ko jim poreče: „Poberite se, vi prekleti, od mene v večni ogenj; zakaj lačen sem bil, in mi niste dali jesti, žejen, in mi niste dali piti i. t. d. Na te besede opomni sveti Avguštin: „Ne graja jih, da niso vanj verovali, ampak ker niso nič dobrega storili“. Zato nas opominja sv. Peter, ko pravi: „Bratje! prizadevajte si z dobrimi deli svoj poklic in svoje izvoljenje zmiraj bolj zagotovljati!“ In Kristus sam govori: „Ne vsak, ki pravi Gospod! Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak kdor stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih.“ Ne samo želje, ampak dela in terpljenja za nebesa nam bodo vrata vanje odperle.

Iz vsega tega torej, kar sem vam pravil, sledi, da vsak po svoji moči in po svojem stanu skerbi za dobre dela; zakaj dobre dela so najzlahotnejši sad prave vere; one množé gnado božjo in vekšajo naše zasluženja ter so neobhodno potrebne k večnemu zveličanju, tako da je najmanjše dobro delo pred Bogom večje cene, kakor najslavnejše dela králjev in vojskovodjev, ki čez dežele in cesarstva gospodujejo.

S k l e p.

Znana, ljubi moji! je tista pravljica od nekega puščavnika, ki je daleč od svoje kože vsak dan k nekemu studentu po vodo hodil. Nekega dne pa ga zavoljo tega dolgega pota nejevolja prime, ter sklene, da se bo s svojo kočo bližej k studentu preselil. To premišljevavši sliši za sebo nekega človeka, ki je štel njegove

stopinje. Ozre se okoli sebe in ko vidi nekega mladenča, ga vpraša, kdo da je in kaj da dela? Jaz, mu reče mladenec, sem angel Gospodov in sem poslan, da vse tvoje stopinje k studencu in zopet nazaj grede štejem, da ti bodo v nebesih povernjene z večnim plačilom. Po teh besedah mladenec zgine; puščavnik pa ne bližej studenca, ampak še dalje od njega proč svojo kočo prestavi, da bi z daljšim potom še večje plačilo v nebesih zaslužil.

Kristjan! morebiti tudi tebe pri izpolnovanji tega ali unega dobrega dela kakna nejevolja, kakšna zopernost ali težava, kakšno zaničevanje ali zasramovanje zadene. Ali poterpi toliko bolj voljno vse nadležnosti in spomni se, da za dobrimi deli te čaka krona pravičnosti! Amen.

Pridiga v god sv. Martina, škofa in spoznovavca.

Govoril T. M. na Sladki gori l. 1857.

„Glej, da luč, ki je v tebi, ne bo tema.“ Luk, 9, 35.

V v o d.

Preljubi poslušavci moji! Starih in mladih, odraščanih in majhenih vidim danes zbranih v tej lepi cerkvi, ki so prišli vsi, počastit sv. Martina, svetnika nam Slovincem dobro znanega. To lepo zbirališče je Jezus Kristus utemeljil, ki je iz nebes na zemljo prišel nas učiti, Boga prav spoznat, in je tudi svoje življenje za nas dal, naj bi nas z Očetom nebeškim spravil in nam odperl vrata nebeške. V nebesa smo vsi poklicani; zakaj vsi imamo en kerst, eno vero, enega gospoda in enega očeta. O kako vesele za nas so besede: „Bog nas je vse po zasluženji Jezusa Kristusa v nebeško kraljestvo poklical.“ Ali, o človek! hočeš se kraljestva nebeškega vdeležiti, še ni zadosti, da si kerščen in veruješ, da si kristjan, ampak ti moraš tudi po zapovedih svoje svete vere živeti; zategadelj pravi Kristus: „Glej, da luč, ki je v tebi, ne bo tema.“ S temi besedami hoče naš Zveličar reči: Glej, da luč tvoje vere ne ugasne v temnih delih, v pregrehah. Temne, grešne dela tvoji veri vso svetlobo in vrednost pri Bogu odvzamejo; ker vera brez del je mrtva.“ Skerbite tedaj, preljubi! da svoji veri s spodobnim obnašanjem čast skazujete, da se vaša vera v svetlobi dobrih del blišči. Sv. Martin je vam lepo svetilo kerščanskih čednost, tako

da vsi pri luči nja brumnega življenja pot kerščanske popolnosti najdete, sv. Martin vam tako vidno kot v ogledalu kaže, kako imate po svoji veri živeti; zategadelj vam ga hočem v posnemo postaviti, ter rečem: „Sv. Martin nas vse lepo uči, kako imamo živeti, če hočemo srečno umreti.“ O sv. Martin! izprosi mi od Boga gnado, da bodo besede moje v srcih mojih poslušavcev dobro zemljo najdle, — pripravite se!

Razlaga.

Komu ni znan velik in sloveč svetnik, sv. Martin? Kteremu Slovincu bi bila ogerska dežela neznana, kjer je sv. Martin rojen? Nja roditelji so bili neverni malikovavci in so tudi sinčka v neveri redili. Kedar je pa deset let star bil, je večkrat skrivaj v cerkev kristjanov se zmuznil in poslušal keršanske nauke. Prav živo mu je k sercu šlo in se mu prav sveto zdelo, kar je slišal; zato se je oglasil in dal brez vedenja roditeljev v število keršanskih novincev zapisati, da bi bil podučen in tudi kerščen; 12 let star je nja serce ljubezni do Jezusa tako gorelo, da je hotel v puščavo iti, ter tamkaj prav oistro živeti; ali učeniki mu niso dovolili, ker je še prem mlad in rahel bil. — Glejte, tako mora človek že v otročjih letih živeti, že otrok mora kerščansko ravnati, kar je le takrat v stanu, če pridno v šolo in h keršanskemu nanku hodi. Otroci! ne opuščajte nikdar brez potrebe kerščanskega nauka in šole; verujte mi, vaši sveti angelji varhi vas v cerkev in v šolo spremljajo, in vaš ljubeznjivi prijatelj, mili Jezus, vas nikjer raji ne vidi, kot v cerkvi in šoli, dobro si zapomnite, kam je sv. Martin najraje hodil, namreč v cerkev in šolo in v tem ga morate zvesto posnemati; zakaj to je bil začetek nja pobožnega življenja, v šoli in cerkvi se bote tudi vi naučili, tukaj sveto živeti, da bote enkrat, kot sv. Martin, nebeškega veselja vdeležni.

Poslušaj pa tudi ti odraščena mladina, vi mladenči in ve deklice! kako imate tudi vi po izgledu sv. Martina lepo čedno živeti. V 15. letu svoje starosti je po volji svojega očeta žolnir postal. Nevarno je bilo v tem stanu ne samo za nja sveto vero, timveč tudi za njegovo sveto nedolžnost; velikokrat je priložnost imel grešiti, ker pri žolnirjih je navada, celo hvaliti une, ki razuzdano in nesramno živijo; ali Martin se je varoval vseh napak in gerdob, ki jih žolnirji tako radi vganjajo, ni umazal svete čistosti bele obleke, nikdar ga ni bilo slišati preklinjati, razsajati in klafati. Kedar so njegovi tovarši pijančevali, kvartali ali druge hudobije počenjali, je on skrivaj molil ali pa pobožne bukve prebiral. Znana je po vsem kerščanstvu nja milost do ubogih. Srečal ga je namreč v hudi zimi na pol gol berač na cesti, ki ga za božjo voljo vbogaime poprosi. Martinu se je berač usmilil, pa denarja

ni gleštal. Vzel je torej svoj plašč z herbta in ga pol s sabljo odrezal in ubogemu beraču dal. Tovarši so se mu smejali, ali prihodno noč se mu prikaže Kristus s tem kosom plašča ogernjen, ter okoli stoječim angeljem reče: „Martin, še le novinec, me je s tem ogernil.“ Ta prikazen ni samo Martina oveselila, ampak tudi še večje želje vnela, prav goreče Bogu služiti; dal se je zdaj v svojem 18. letu kerstiti.

Glej, ljuba mladina! ogledalo pobožnega življenja, ki ga ti vedno pred seboj imeti moraš. Kako, vi sini, ve hčere, vi hlapci in ve dekle! Ali mislite, da morate v svojih mladih letih nesramno živeti? — Ali je mar tudi tu v cerkvi razuzdanih fantov in deklin, pri katerih se je vertnica svete sramožljivosti že uvenila in ki ostudne grehe nečistosti uganjajo. O kako močno jih obžalujem, ki svoje mlade leta, življenja najlepši cvet, v pregrehah nečistosti tako reči utopijo! Vam ne žugajo take velike nevarnosti, kakor sv. Martinu, vaše zgovorjenje pred božjim sodnikom vam enkrat nič pomagalo ne bo. On vam daje lep zgled, kako imate v svojih mladih letih živeti. O mladenči! Opominjam, prosim vas, ljubite sveto sramožljivost, ne verzite od sebe tega lepega kinča, ne ravnajte se po razuzdanih tovarših, katerim se že na licu bere, da nesramne grehe nečistosti uganjajo, njih gerdo marnovanje in nesramno djanje vam ne bo časti, ne večnega veselja pripravilo, temveč vam le brezden večnega pogubljenja odperlo. Ali vam ne dopada od sv. Martina, da nespodobnih besed svojih malopridnih pajdašev poslušal ni? Bodite torej tudi vi poštenega zaderžanja, o nikar ne potegujte s pregrešnim svetom. In vé keršanske device! ki ste še tega prelepega imena vredne, pri zveličanju vaših duš vas zarotim, ogibajte se skerbno tovaršij, kjer se lepa lilija svete nedolžnosti z nogami tepta, kjer se gerde besede govorijo in nesramne pesmi pojó. Ne odpirajte svojih ušes sladkim besedam unih, ki vas zapeljati hočejo; tudi Judež se je Jezusu prilizoval, rekoč: Bodi pozdravljen učenik! potem ga pa je Judom izdal. Vaši zapeljivci vam obečajo, da vas bodo v zakon vzeli in srečne storili, ali greh nikogar srečnega ne stori, ampak ga le peklenščeku izda. Ne zapustite tedaj nikdar lepe steze sramožljivega zaderžanja.

Po prijetem svetem kerstu je še Martin dve leti pri žolnirjih bil, potlej pa je žolnirski stan zapustil in se podal k svetemu škofu Hilariju, da bi ga prav v svetih rečeh podučil. Zopet nam sveti Martin lepo kaže, kaj imamo storiti, če hočemo brumno živeti. Izvolil si je pobožnega moža, naj bi mu v dušnih potrebah svetoval in ga tako proti nebesom vodil; tudi nam je treba takega voditelja, in ta voditelj so naš spovednik; prav modro ravnajo, ki le pri enem spovedniku ostanejo. Kdor si povsod zdravil išče, bo težko ozdravil. Kedar je bil sv. Martin zadosti poduččen, se je s privoljenjem škofa v svojo domovino podal, ter je želel, svoje roditelje in rojake tudi

kerščanstvu pridobiti. Na poti pa tolovaji nanj planejo, katerih eden ga vpraša, kdo da je? Martin mu serčno odgovori: Kristjan sem. Razbojnik ga še bara: Ali se mar ne bojiš? Martin mu zopet brez strahu zaverne: Sedaj me je najmanj strah, ker vem, da je Bog z menoj; pa tebe bi imelo strah biti, ker si sovražnik božji. Potem se Martin in razbojnik pogovarjati začneta, tako živo mu je govoril k sereu, da se razbojnik spokori in prav brumno živi. Spet nas sv. Martin uči, da si moramo prizadevati, hudobne in nevedne ljudi na dobro napeljevati. Martin nastopi težavno in dolgo pot, da bi svoje roditelje in rojake v pravi veri podučil; zakaj bi mi ne opominjali in k dobremu nagovarjali unih, ki jih vidimo, da se slabo obnašajo; prizadevajte si torej, svoje brate, sestre, prijatle in podložne, ki po široki cesti greha tavajo, na ozko pot poštenosti spravljati; nikar se ne splašite, ako vaše besede v dobro zemljo ne padejo, saj ste vendar svojo dolžnost spolnili. Martin se je raji pretepati pustil, kakor da bi bil jenjal, svoje roditelje in rojake v kerščanstvu podučevati; mater je kmalo in lahko spreobernal, oče pa se mu je ustavljal. — Martin se zopet iz svoje domovine na Francosko k svojemu škofu poverne, z njegovim pripuščanjem samostan postavi, v katerem z nekimi učenci tako sveto in oistro živi, da je daleč okrog zavoljo tega slovel. Tudi v tem sv. Martina lahko posnemamo. Imamo v letu 52 nedelj in veliko praznikov, ti nam naj bodo sveti Gospodovi dnevi. Pridite radi in veseli v hišo božjo in zvesto poslušajte božjo besedo. Popoldne po večernicah obiskujte bolnike in poštene sosede, pogovarjajte se od svetih reči, na večer vam naj otroci iz lepih bukev kaj berejo in potem vsi skupaj in glasno sv. roženkranc molite.

Kedar je v letu 371 Litorij, škof v Turoni umerl, je bil Martin po želji vseh za škofa izvoljen. Težavno mu je hodilo, težko butaro škofovih dolžnosti nositi; ali za tolikanj več si je prizadeval, da je hvalevredno vse dolžnosti dopolnil; prehodil je celo škofijo, povsod z gorečo besedo pridigoval, goreče skerbela za lepšanje cerkev, naj bi jih verni v veliki časti imeli. On sam, kedar je do cerkvenih vrat prišel, se je začel po celem životu tresti; ko so ga prašali, zakaj se toliko trese, jim je odgovoril: Kako bi se ne tresel in ne bal, ako pomislim, da pred veličanstvo svojega Boga in sodnika stopim. Nikoli ga niso videli v cerkvi stati, ali sedeti, razun kedar so svete šege božjega opravila tako nanesle. Bogat v dobrih delih je leta 402 v svojem 81. letu sveto življenje sklenil. Slišala se je angeljska glasba v njegovi mertvaški sobi, in v ravno tem hipu je videl, akoravno daleč od tam, sv. Severin, škof v Kolini, kakor je potem sam povedal, da so dušo sv. Martina angelji v nebesa nesli.

Glejte, vi očetje in matere, vi gospodarji in gospodinje! tudi vam je sv. Martin v posnemo. Kakor je sv. Martin ovčicam svoje

škofije dober pastir bil, morate tudi vi po svojih hišah otrokom in poslom svojim pridni pastirji bili. Kot pošteni gospodarji in brumne gospodinje nikar ne pripustite, da bi se po vaših hišah greh delal; dajajte sami lep zgled, opominjajte in varujte in če se razuzdanega družinčeta beseda ne prime, odpravite ga. Kaj pomagajo urne roke, pa malo prida serce? — Strah in pravica morata biti pri poslih, kjer tega ni, ni nič. To pa je nebeški gospodar tebi, hišni gospodar, hišna gospodinja! sporočil. Posli ne bodo sami sebe, ne tebe zboljšali, če jih ti strahoval ne boš in k pobožnosti napeljal. Gorje hiši, kjer gospodar k grehu molči, kedar vidi, da se pohujšanje pri hiši dela ali celo pokriva in hudobiji potuho daja. Gospodar! gospodinja! oba bota od svojih poslov odgovor dajala. Glejte, da vama bo sodba lahka. Vi očetje in vé matere! skerbite za svoje otroke, zakaj te vam je Oče nebeški v posebno varstvo izročil in vam jih tako rekoč v rejo dal; učite jih zarano najpotrebniših resnic svete vere, pošiljajte jih zvesto v šolo, odgojite jih v strahu božjem, varujte se, da jim pohujšanja ne bote dajali, da vas ne bodo enkrat vaši lastni otroci pri sodniku božjem tožili: Tvoja zaniker-nost, ti oče, ti mati, je našega večnega pogubljenja kriva.

S k l e p.

Moji preljubi! slišali smo, da je sv. Martin v lep zgled nam vsem: otrokom, mladenčem in deklicam, staršem, gospodarjem in gospodinjam. Kaj pa hočemo mi početi? — Ne samo njegove lepe in svete čednosti občudovati, temveč tudi posnemati ga bočemo, ter za njim po njegovih stopinjah hoditi, naj bi enkrat tudi tako srečno kot on svoje življenje v Gospodu sklenili in k večnemu življenju vstali. Zdaj pa vsi pokleknemo in prosimo Boga te pomoči, ter s sveto materjo cerkvo tako-le molimo: O Bog! kateri vidiš, da sami iz sebe nič ne zamoremo, dodeli milostljivo, da bomo po priprošnji sv. Martina, Tvojega spoznovavca in škofa, vseh nadlog obvarovani. Po Gospodu našem, Jezusa Kristusu. Amen.

Pridiga o poterjenji novega fajmoštra v Žužemberku, gospoda Antona Kastelica,

17. nedeljo po binkošti 1853.

„Nek popoten Samarijan pa je prišel do njega, in ko ga je vidil, se mu je v srece smilil.“ Luk. 12, 33.

V v o d.

Na svetu se nam pač ob kratkem veliko reči spremeni in nič stanovitnega pod solncem ni. Bilo je oblačno, zopet je jasno; bila je temna noč, zopet se je zasvetel beli dan; bila je žalost, prišlo za žalostjo je zopet veselje; veselje, ki danes, poštena Žuženberska fara! tebi velja. Pol leta in mesca pol je preteklo, kar sem na tem mestu besede božje stal, ter žalostno slovo jemal v imenu ranjkega vašega duhovnega pastirja, ki so pred nami šli na božjo pravico. Ko ste okrog njih mertvaške truge stali, zdihovali in milo jokali, zdelo se mi je, kakor bi jih bili radi vprašali, kar nekdanj umirajočega sv. Martina njegovi dobri učenci: Zakaj nas, oče, zapuščaš? komu nas boš sirote izročil? Spet na tem svetem kraju stojim, in se z vami razveselim, ker vam novega fajmoštra, in stanovitnega duhovnega pastirja izročim, ki so zavolj njih lepega vedenja in visocih zaslug v duhovski službi od duhovske in deželske gosposke izvoljeni in poterjeni, torej od Boga k vam poslani. Po svoji moči skerbeti, da se nobena duša iz te fare ne pogubi, večno ne pogubi, so poslani.

Velik je ta njih poklic, ker je duše pasti po besedah svetega Gregorja zmed vsega, kar je božjega in svetega, najbolj božje in najbolj sveto. Pa ravno tako težka je ta njih služba, angeljskim namenom je pretežka, kako bi slabim, človeškim ne bila? — Da bote duhovsko službo prav cenili in jo v svoje zveličanje obračali, rečem: Težka je služba duhovskega pastirja, in od tega govorim v I.; kaj vam je storiti, da jim bote to težo polajšali, ter sebe in svoje domače zveličali? od tega v II. delu današnje pridige.

Pokoj pastirju ranjkemu, mir in veselje novemu; meni pa danes vaše pripravljeno sercé, da seme božje besede, ki ga bom va-nj sejal, v njem najde dobro zemljo in obilen sad obrodí!

I. del.

Velika čast, pa tudi težka butara je služba duhovskega pastirja; služba je to, govori sv. Krizostom, zavoljo ktere bi mogli človeka angelji zaviditi; pa tudi služba, pred ktero morajo angelji trepetati. Tega telesne oči ne vidijo, in posvetni človek teže duhovskega pastirstva presoditi ne vé. Težo tega pastirstva le tisti presoditi zamore, kateri jo sam nosi, kateri je sam dušni pastir, in kateri ni le po imenu, ampak v resnici in djanji dušni pastir. Ljudje sploh pa

le na zunajno gledajo, torej le po zunajnem, le po očeh težo dušnega pastirstva cené. Kedar vidijo dušnega pastirja več dni zaporedoma in sicer dopoldan in popoldan, dostikrat v strupenem mrazu v cerkvi s spovedovanjem se truditi; kedar ga vidijo od spovedovanja že vsega spehanega na prižnico iti, in ondi ga božjo besedo oznanovaje pot prelijati, potlej v nedeljsko šolo ali h kakšnemu bolniku hiteti; v gerdem vremenu, debelem snegu, večkrat v terdi noči, kako uro daleč k umirajočemu leteti; v kužni bolezni zdravje in življenje v nevarnost postavljati; takrat ga nekteri milujejo in pravijo: „Duhovni vendar veliko terpé.“ Pa ta teža je le zunajna in torej najmanj teža duhovnega stanu.

Znotrajna skerb, skerb, vse sebi izročene in zaupane duše zveličati, skerb, vse svoje obširne dolžnosti do tanjcega dopolniti, to je najveća teža. Vreden duhoven pastir mora s sv. Pavlom misliti: „Jaz moram vse vsem biti, da vse Kristusu, Gospodu pridobim. Bog mi je priča, kako vas z ljubeznijo Jezusa Kristusa v svojem sercu nosim. Iz serca sem pripravljen, ne samo sveto evangelje oznanovati, temuč darovati za vas tudi svoje življenje.“

Povejte mi, ljubi starši! kaj vam je storiti, če hočete svoje otroke lepo izređiti, dobre ohraniti in v nebesa spraviti? Kaj vam je storiti? Zdihovaje odgovorite: O pač veliko nam je storiti. Zmiraj je treba učiti, opominjevati in svariti; noč in dan je treba nad njimi čuti, ter skerbeti, da jih kdo ne popači, v časno in večno nesrečo ne pahne. Gerda nečistost se kakor kuga ljudi prijema; požrešnost in pijanost jih kakor velika povodenj zaliva; goljufija, kakor gosta mreža ves svet pokriva. Pač veliko nam je storiti, da se naši otroci ne pogube. Mislite si zdaj, dobri stariši; mislite si vsi, ljubi kristjani, koliko truda in dela, koliko skerbi in težav bodo vaš novi duhovni pastir imeli, kateri niso prevzeli le treh ali štirih otrok v svojo skerb, ampak 4000 duhovnih otrok; majhnih, srednjih in starih otrok; mehkoserčnih in termastih otrok; nedolžnih in razuzdanih otrok; za vseh zveličanje bojo morali skerbeti, — vse v nebesa vabiti in siliti, in za vse se kdaj pred Bogom odgovoriti. Kaj zamore od tega hujšega, kaj težavnjšega biti?

Kako težko je pri toliko grešnih nevarnostih in zapeljivostih, pri toliko pohujšljivih zgledih, ohraniti nedolžne v nedolžnosti, in v božjem strahu pravične! kako težko je zmotenega na pravo stezo obrniti, kako težko zastaranega grešnika resnično in stanovitno poboljšati! Težko je vsaki bolezni primerjene zdravila uganiti, pa še teže je, slehernega grešnika stanu najbolj pripravne pripomočke k poboljšanju vmesiti, po slehernega potrebi prav svetovati. Težko je v vednem strahu plavati, da bi se s premehkostjo ptujih grehov ne vdeležil, ali grešnika s preojstrostjo v maloserčnost in obupanje ne pripravil.

Težko je starišem otroke učiti; še huje jim je, kedar otroke skličejo, da jih kerščanski nauk učé, pa otroci ne pridejo, ali če pridejo, poslušati nočejo. Še bolj inako se staršem dela, če vidijo svoje otroke ne po božjih naukih, temuč po naukih zapeljivega sveta živeti. Serce se jim pa v persih terga, in solzé jim oči polivajo, kedar jih otroci celo zaničevati, in se njih naukom pačiti in posmehovati jamejo. Mislite si zdaj, kako hudo mora duhovnemu pastirju pri sercu biti, kedar, ko na prižnico stopi, vidi, da se nekteri iz cerkve zmuzajo, nekteri dremljejo ali v posvetne reči zamislijo; vidi, da ovčice nočejo glasu svojega pastirja poslušati; da nočejo poslušati Jezusovih naukov, katerih so vendar bolj, kakor slep pogleda potrebni. Kako hudo mu mora biti, ko vidi, da jih le malo po zaslišani besedi živi, da jih malo ljudi gre po ozki stezi k nebesom, po široki cesti v peklenški brezen pa jih cele trume leti. In kakor pridni vertnar žaluje, kedar mu sovražen červ mlade drevesca spodje in pokonča; kakor ubogi kmetič zdihuje, kteremu je ledena toča lepo žetev poklestila, še več žaluje dober duhovni pastir, kedar vidi, da je ves njegov trud zastonj.

Kako hudo mu mora biti, viditi in slišati, kako nekteri vse njegovo ljubeznjivo skerb v svoje pogubljenje obračajo in mu je z nehvaležnostjo povračujejo. Če mladenču ali devici zavoljo nju razuzdanosti zagrozi: Ustavita se. Ta pot pelje v sramoto pred svetom in v nesrečno pogubo pred Bogom; kdor z nesramnico orje, z beračijo povleče. Kratko je veselje, večno bo terpljenje. Kdor z nesramnostjo vsakdanjega kruha išče, ga malokdaj je ali ga s solzami je. Če krivčniku reče: Ne kradi, in ukradeno ali prigoljufano poverni, sicer ti greh ne more odpuščen biti. Če samogoltniku reče: Živi trezno in zmerno; ako bo trehuh tvoj Bog, bo tvoj konec pogubljenje. Če togotnežu pravi: Podaj prijazno roko svojemu razžalniku; če bližnjemu ne odpustiš, tudi Bog tebi odpustil ne bo. Če opravljivki pravi: Čast bližnjega ti bodi sveta, poverni bližnjemu odvzeto dobro ime. Če v prejemANJI svetih zakramentov tožljivemu pravi: Kdor ne je Gospodovega mesa in ne pije njegove kervi, nima življenja, ima smert v sebi. Ako neskerbnim staršem reče: Kdor za svoje, zlasti domače, nobene skerbi nima, je vero zatajil in je od nevernika huji. Če zakonskima pravi: Svét je vajin stan, sveto ga deržita, sveta vama bodi prisega zakonske zvestobe. Če dušni pastir take in enake nauke daje, in jim, dokler znaminj resničnega spreobrnjenja nad njimi ne vidi, sveto odvezo odreče: jim je že preojster, ga že zavidjajo in černijo, — se ga ogibajo, dokler se jim smert napovedovati ne začne. Takrat jim mora domači duhoven spet dober biti; takrat bi mogel dušo, ktera ni nikoli njegovega glasu poslušala, nikoli vbogala, urno kakor za lase v nebesa potegniti. Toda pozna pokora je malokdaj dobra pokora. Pokora bolnika je bolna, in bati se je, da bi ž njim ne umerla. Saj vidimo

na Kalvariji zraven spokorjenega grešnika, tudi človeka umirati, kateri je, kakor se rado zgodi, tako umerl, kakor je živel, namreč v grehu, daslih je sam križani Jezus pri njegovi smerti bil. Enega je Jezus v milost vzel, da grešniki ne obupajo; enega je zaverigel, da grešniki prederzno ne greše. To, prav to, je najteži za duhovnega pastirja, če je k umirajočemu poklican, ktereга ne pozna, in kateri tudi duhovnega pastirja ni nikoli poznati hotel; če od merličeve postelji domu gredé z ramami maje, in si misli: Spet sem eno dušo v večnost poslal, pa Bog vé, v kakšno večnost! — Kakor je žalosten pastir, ki je zgubil po nevarnem potu veliko svojih ovčic, in pride s premajhno čedo domu; oh! koliko večja bo žalost za dušnega pastirja stopiti pred sodni stol ojstre božje pravice brez spoštene kerščanske čede, brez drazih ovčic, ktere je Jezus Kristus kupil s svojo rešnjo kervjo in ktere je svojim namestnikom izročil. To je žalost, ki se občutiti, pa dopovedati ne dá. To je žalost, ki je samemu Jezusu pri pogledu terdovratnega Jeruzalema solze v oči privabilo.

Težek je bil križ, ki ga je naš Zveličar na goro vlekel, ker so pregrehe vsega sveta na njem ležale; in na križu, ktereга bodo vaš novi dušni pastir za Kristusom nosili, zveličanje vseh farmanov sloni. Za vas pred Bogom stati, vaše zveličanje nadelovati in skerbeti, da se stari poboljšajo, mladina ne pohujša, zapeljivci odpodé, nevedni podučé, pregreha konča, in bogaboječnost razširi: za vse to skerb imeti, vse vsem biti, saj vas zveličati, — komur se vse to lahko zdi, ne vé, kaj je teža.

Dasiravno je težavna služba, ktero si, moj prečastiti brat v Jezusu na-se vzel, in ojster odgovor, ki te zavoljo nje čaka, naj ti vendar ne upade sercé, saj ni nič svetejšega, kakor biti dušni pastir, in Jezusu duše zveličati pomagati; ena sama rešena duša več velja, kakor bogastvo vsega sveta, le za-njo, ne pa za minljivi svet, je Jezus svojo rešnjo kri prelil. Nikar naj ti serce ne upade, saj ne boš sam; saj bo Jezus s teboj, in z njegovo pomočjo boš vse premogel. Zaupaj v Jezusovo pomoč, in hodi na ravnost po potu resnice in pravice. Naj bojo ojstre tvojega uka besede, kakor v dve plati brušen meč, da bodo do živega zbudle vsako grešne serce. Oznanuj, kakor trobenta, božjo besedo, in ustavljaj se pregreham in hudobijam božjega ljudstva. Naj je pravična tvoja sodba, kedar v spovednici sediš; mila spokornim, in ojstra terdovratnim grešnikom. Spomni se, da imaš takrat dvojín ključ v rokah, enega za odvezati, enega tudi za zavezati; varuj se, da ne boš nespokornih grešnikov na svojih lastnih ramah nosil v pogubljenje. Zaterdim ti vpričo Boga in Jezusa Kristusa, kateri bo sodil žive in mrtve ob svojem prihodu; oznanuj besedo božjo, ne jenjaj, bodi si priložno ali nepriložno; prepričaj, prosi, posvari z vsem poterpljenjem in naukom. Imel boš med svojo kerščansko čedo dosti dobrih ovčic,

pa tudi krastevih zadosti; imel boš na svoji duhovni njivi, ktero si obdelovat poslan, veliko lepe pšenice, pa tudi ljulike zadosti; imel boš v nogradu Gospodovem veliko žlahtnih, in veliko divjih tert; prosi tedaj z gorečimi molitvami višega pastirja, Gospoda žetve in nograda, potrebne gnade, in prizadevaj si z napeto močjo, da bodo iz bolehnih zdrave ovčice, iz ljulike rumena pšenica, da bode iz žlahtne tert polno grozdja dobrih del in lepih čednost,

Slišala si, kerščanska čreda, kako težka je butara tvojega duhovnega pastirja, poslušaj še, kako mu zamoreš to butaro polajšati, in s tem sebe in domače zveličati.

II. del.

Otroci svojim staršem njih veliko skerb in težavo, ki jo pri njih kerščanski izreji imajo, s tem najbolj polahkajo, da se lepo zaderže, da po njih naukih in svarilih živé. Marsiktere stariše sem že sam slišal reči: Vse radi storimo in preterpimo, da bi le otroci dobri bili. Tako ne morete tudi vi svojemu duhovnemu očetu njih truda in dela lepši osladiti, njih teže polajšati, kakor če bote njih nauke in svarila poslušali, ter bogaboječe in res kerščansko živeli. Priden vertnar se veseli, ako mu žlahno drevje lepo raste in veliko in dobrega sadu rodi; skerbni kmetič se veseli, kedar vidi svoje polje lepo zoriti, in od veselja poprejšnega truda in pota pozabi; še bolj pa se veseli dobri dušni pastir, ako pri dobrih ljudéh seme božje besede na dobro zemljo pada in stotero sadu prinese. Veselo čaka na žetev, da ponese obilno pljenitega snopja seboj v visoke nebesa.

Kdo zamore dopovedati veselje, ki ga skerbni zdravnik ima, kedar bolniku nevarno bolezen prežene, ga ozdravi in nekaj časa smerti otme. Še više in slajše veselje občuti dobri dušni pastir, kedar v spovednici ali na smertni postelji zastaranega grešnika spreoberne, njegovo dušo večne smerti reši in jo spet oživi za nebeško kraljestvo. Srečni izhod dela in truda vsako še tako terdo terpljenje polajša.

Naj dušni pastir še tako debele prihodke ima, vendar bo svoj kruh z britkim srcem jedel, in svojo pijačo s solzami mešal, če mora sam sebi reči: Zastonj se trudim in potim, — po vetru maham in zastonj govorim. Seme božje besede, ki ga sejem, pada med ternje, na terdo pot, na sivo skalo; upanje mi je odvzeto, da bi se kdaj ozelenelo in dozorilo!

Oh! nikar vendar svojega novega dušnega pastirja s tem ne žalite, da bi jih poslušati ali vbogati ne hotli; nikar ne ranite njih za vaše zveličanje vnetega serca: nikar pa tudi s tem sami sebi hude šibe ne spletaite. Jezus je djal: Kdor cerkve, cerkvenih oblastnikov ne posluša, ti bodi kakor nevernik ali očitni grešnik; veste pa, da neverniki in očitni grešniki ne morejo v nebeško kraljestvo.

Mašniku, pravi nek cerkveni učenik, ne gré v spovednici ali na prižnici nikoli prazna iz ust; če ne gré vam k sercu, verne se k Bogu in pri njem vas toži. Skazujte raji svojemu farnemu vladniku sveto pokorščino, kakor jo sv. Pavla s temi besedami velevala: „Bodite pokorni svojim višim in vbogajte jih, zakaj oni čujejo nad vašimi dušami, od katerih bojo mogli odgovor dajati, da to z veseljem storé in ne zdihovaje, kar bi ne bilo dobro za vas.“ Vzemite si k sercu te besede sv. aposteljna. On pravi: Bodite pokorni svojim višim in vbogajte jih, zakaj? ker čujejo nad vašimi dušami, skerbé za to, kar bi vam najdraži in najljubše biti moglo, skerbé za vaše zveličanje. Od vaših duš bodo mogli kdaj odgovor dajati, oni tedaj svojo dušo za vaše duše zastavijo, in vendar vse radi storé in preterpé, da si le vi njih delo in terpljenja v dušni prid obernete; zdihujejo pa, kedar vidijo, da je pri nekterih vse njih delo in terpljenje zgubljeno. Koliko veselje bo še le sodnji dan duhovskega pastirja sprehajalo, ko bi zagledal tiste, ki so njegovi, tedaj božjo besedo zvesto poslušali, na Jezusovi desnici med ovci stati, in iti v večno kraljestvo nebeškega Očeta. Ta bo tudi zagledal, zakaj zveličani so, kateri božjo besedo poslušajo in v sercu ohranijo.

Podpirajte zlasti vi, naprejpostavljeni, svojega dušnega pastirja v njih težki službi. Dajajte vi, gospodarji in gospodinje, ki ste tudi pastirji v svoji hiši, svojim domačim dober nauk in lep zgled in potreben strah; ne terpite v svoji hiši nobenih nevarnih shodov, nobenega preklinjevanja, klafanja, pijančevanja in plesanja, nobene zaljubljenosti in nesramnosti; ne pustite, da bi se pri vaših podložnih doma pohujšalo, kar se je v cerkvi po pridigah in keršanskih nauk poboljšalo.

Posebno vi, stariši, svoje hiše prvi učeniki, učite svoje otroke Boga spoznati in Boga se bati, svetite jim z lastnim lepim zgledom, in čujte noč in dan nad njimi. Brez vaše skerbi bo vsa, še tolika skerb dušnega pastirja malo izdala, — nič izdala, če bote sami ali drugi poderali, kar bodo dušni pastirji izzidali. Pošiljajte tudi svoje otroke nepretergama v šolo, in ne terpite, da bi vaši otroci iz nje ostajali, ali se potepali. Ko bi bogat gospod v šoli denarje delil, gotovo bi imeli vaši otroci čas v šolo iti, še gonili bi jih va-njo, da bi denarja ne zamudili. Vsak dober nauk pa več velja, kakor zlato in srebro. Pobožnost in učenost ste tiste drage zalogi, katerih tatje ukrasti in molji zgruditi ne morejo; in pobožnost in učenost se najložej v šoli pridobi.

Tudi vi, deželski oblastniki, mali in veliki, prijazni svojemu duhovnemu vodniku svojo roko podajte, in zvesto jim pomagajte, da se bo to zgodilo po selih in po vaséh, kar oni v Gospodovi veži v božjem imenu učé; le pobožni farmani so tudi zares dobri deželani in svojemu cesarju pokorni podložni. Prijazno jim tedaj

svojo roko podajte, kjer se le tam, kjer lepo pisana mavrica miru in sprave serca deželске in duhovske gosposke ovija, sreča in obilnost nad podložne razlija.

Polajšajte vsi svojemu novemu dušnemu pastirju njih težko službo s svojo pobožno molitvijo. Priporočajte jih vsegamogočnemu in milostljivemu Bogu, da jih vseskozi podpira s svojo gnado, da bodo vas, svojo drago čedo srečno in dolgo pasli k večnemu življenji. Saj je tudi njih dolžnost za vas posebno moliti, in vsako sveto nedeljo in vsak zapovedovan praznik dar svete maše za farmane opraviti.

Naj se povzdigujejo vaše molitve sklenjene z molitvami vašega poveljavnega pastirja kakor lepo dišeče kadilo v svete nebesa, in gotovo bo tudi na vas, na dušo in telo milost božja rosila. Ne kdor sadé, ne kdor polija, je kaj, ampak le Bog, kateri rast daje.

Glejte, ljube duše, Jezusove ovčice, kako veselo smo danes v Gospodu zbrani. Oh! da bi se to veselje nikoli ne skalilo, da bi vam ljubo solnce prave duhovske sreče nikdar ne ugasnilo.

Torej vzemi ti, prečastiti brat, v Jezusu! v roko pastirsko palico, na kateri so te tri besede zapisane: Modrost, potterpežljivost in ljubezen, in z njo pasi čedo božjo, ktero si prejel; oskerbi jo, ne prisiljeno, ampak radovoljno po Bogu; tudi ne zavoljo gerdega dobička, temoč iz dobrega serca. In potlej boš prejel, kedar se poglavar pastirjev prikaže, nezvenljivo krono časti.

Ti pa, spoštena Žuženberska fara! poslušaj svojega novega pastirja glas in vbogaj vsak čas, kar je po volji božji. Tako bo Jezus vedno s teboj; in če je Jezus s teboj, kdo bo zoper tebe?

S k l e p.

Gospod Jezus! preiši pastir vseh dušnih pastirjev! poterdi vez ljubezni med novim dušnim pastirjem in njemu izročeno čedo; daj, da bodo pastir svojo težavno službo zvesto k tvoji časti in zveličanju svojih novih ovčic opravljali, in ovce za glasom svojega pastirja vselej hodile, da se veliki sodnji dan na tvoji desnici vkup snidejo, — in pastir na svojo čredo kazaje z veseljem poreče: Glej, Gospod! tukaj so, ktere si mi izročil, — noben izmed njih ni zgubljen! Amen.

